ΕΤΟΣ Ε' — ΑΡΙΘΜΟΣ 382 Τιμᾶται λεπτῶν 10 ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 1889

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
9. Ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 9
Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται ἀκ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου χρεωνομισμάτων, χρυσοῦ κ.τ.λ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀδόλφου Βελὼ καὶ Ἰουλίου Δωτέρ: Ο ΜΗΤΡΟΚΤΟΝΟΣ, δραματικώτατον μυθιστόρημα μετὰ εἰκόνων, μετάφρασις Ρ, (συνέχ.) — *Οὐίλκη Κόλλινς*: Η ΝΕΚΡΑ ΖΩΣΑ, μετάφρ. *Ν. Σπανδονῆ*, (συνέχ.)—*Guy du Maupassant*: Ο ΘΑΝΑΤΟΣ, διήγημα.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
προπληρωτέα
Ἐν Ἀθήναις φρ. 8, ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσᾶ 15.
Ἐν Ῥωσσίᾳ ῥούβλια 6.

Ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς ἀρχόμεθα τῆς δημοσιεύσεως τοῦ δραματικωτάτου μυθιστορήματος:

Η ΩΡΑΙΑ ΜΑΡΙΩΝ

τοῦ γνωστοῦ καὶ διακεκριμένου μυθιστοριογράφου **Πέτρου Δελκούρ**.

Η ΩΡΑΙΑ ΜΑΡΙΩΝ

εἶνε ἔργον ἐξαίσιον, πλῆρες ἐπεισοδίων καὶ μεγίστου ἐνδιαφέροντος, ἐδημοσιεύθη δὲ ἐσχάτως ὡς ἐπιφυλλὶς ἐν ἐγκρίτῳ παρισινῇ ἐφημερίδι.

Η ΩΡΑΙΑ ΜΑΡΙΩΝ

εἶνε μυθιστόρημα κοινωνικόν, συγκινητικώτατον· ἐνδιαφέρει τοὺς πάντας καὶ πρὸ πάντων τὸ ὡραῖον φύλον, πεπείσμεθα δὲ ὅτι ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν εὐαισθήτων ἀναγνωστριῶν τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων» θὰ ρεύσωσι θερμὰ δάκρυα κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς

ΩΡΑΙΑΣ ΜΑΡΙΩΝ

ΑΔΟΛΦΟΥ ΒΕΛΩ ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΟΥ ΔΩΤΕΡ

Ο ΜΗΤΡΟΚΤΟΝΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

[Συνέχεια]

ΜΗ'

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, ὁ Λαυρέντιος δὲν εἶχε πλέον δι' αὐτὴν ἢ σαρκασμοὺς καὶ τραχεῖας ἐκφράσεις. Τῇ ἔλεγε:

— Τί γελοίαν καὶ ἀνούσιον κωμῳδίαν παίζομεν, καϋμένη Πουλχερία! εἶνε δυνατὸν νὰ σὲ διασκεδάζῃ αὐτό;

— Ποία κωμῳδία;

— Αἴ! διάβολε! ἡ αἰωνία αὐτὴ καὶ ἀηδὴς ἐπανάληψις τῶν αἰσθημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα παραδιδόμεθα. Τί ἄλλο ὄνομα θέλεις νὰ δώσῃς εἰς τοῦτο; Τοὐλάχιστον ἂν εἴχομεν θεατὰς διὰ νὰ ἀπατήσωμεν! Ὄχι, παίζομεν ἐνώπιον τῶν ἑδρῶν καὶ ἔχομεν τὴν ἀνοησίαν νὰ τὰ ἐπαναλαμβάνωμεν ὡς σπουδαίας. Ματαίως, βλέπεις, ἐναγκαλιζόμεθα, ἐγείρομεν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐκβάλλοντες στεναγμοὺς καὶ ἐρωτικὰς διαμαρτυρήσεις. Ἡ καρδία εἶνε κενή· ἂς τὸ ἀναγνωρίσωμεν τοὐλάχιστον.

— Ὦ! ναί, ἡ καρδία σου εἶνε κενή, ἀλλ' ἡ ἰδική μου...

— Καὶ ἡ ἰδική σου ἐπίσης. Ἐξέτασον ὀλίγον τὸ περιεχόμενον αὐτῆς· μανία καὶ ἐπιμονὴ λυσσώδης νὰ τυραννῇς καὶ νὰ ζωογονῇς ἔρωτα παρελθόντα . . . ἔστω· ἀλλ' εἶνε ἀληθὴς ἔρως, ζῶν καὶ ἰσχυρός; Ὄχι· ἂς μὴ ἐξαντλώμεθα λοιπὸν εἰς χιμαίρας καὶ ἂς ὁρκισθῶμεν εἰς τὴν καλὴν καὶ εἰλικρινῆ φιλίαν.

— Φιλίαν! ἀνέκραξε, ποτέ!

Καὶ προέφερεν ἐπιπλήξεις καὶ βιαίας ἀντεγκλήσεις, μὴ φειδομένη οὐδεμιᾶς ὕβρεως. Ἀλλ' ὁ Λαυρέντιος τὴν ἤκουεν ἀπαθὴς καὶ ψυχρός· τέλος ἐπανέπεσεν ἐξηντλημένη καὶ ψιθυρίζουσα:

— Ὦ! εἶσαι ἄθλιος . . . οὐδέποτε μὲ ἠγάπησες.

Ὁριστικὴ ρῆξις θὰ ἦτο προτιμοτέρα τοιαύτης καταστάσεως, ὁ δὲ Λαυρέντιος δὲν ἔπαυε νὰ τὴν προκαλῇ.

Ἡμέραν τινά, ἐσχολίαζεν ἐνώπιον αὐτῆς γεγονός τι, ὅπερ ἀπὸ τῆς προτεραίας ἐσκανδάλιζεν ὅλους τοὺς Παρισίους· νεαρά τις γυνὴ τῆς τραπεζιτικῆς ἀριστοκρατίας, ἠκολούθησεν οὐτιδανόν τινα γέροντα, δυσειδῆ καὶ βλάκα. Ὁ σύζυγος ἦτο ἀρχαῖός τις φίλος τοῦ Λαυρεντίου, ὁ Κάρολος Λεφόρ.

— Διάβολε! ἂν τὸν ἐγνώρισα, ἔλεγεν ὁ Λαυρέντιος. Ἦτο ὁ θελκτικώτερος νέος, ὡραῖος, ἔξυπνος καὶ ἠγάπα μανιωδῶς τὴν γυναῖκά του, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἐζήτει παρὰ τὴν ἄδειαν νὰ τὴν λατρεύῃ . . . Μεγάλη ἀξίωσις βεβαίως, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐγκατέλιπε διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ ἕνα ἄθλιον, ὅστις πρὶν παρέλθουν ὀκτὼ ἡμέραι θὰ τὴν δείρῃ καὶ ἐκείνη θὰ τὸν ἀγαπᾷ περισσότερον! Τί τὰ θέλεις· τοιαῦται εἶνε αἱ γυναῖκες! Δὲν εἶνε ἔτσι, Πουλχερία;

Ἡ Πουλχερία δὲν ἀπεκρίθη· ἦτο περίλυπος καὶ σκεπτική.

— Ἂν ἤμην, ἐξηκολούθησεν ὁ Λαυρέντιος, εἰς τὴν θέσιν τοῦ Λεφόρ, τέταρτον ἢ ὄγδοον τοῦ μεσίτου, ἂν σὲ ἐφόρτωνα μὲ μεγαλοδωρίας, κλίνων πρὸ τῶν γονάτων σου καὶ ὀνομάζων σε εἴδωλόν μου, πρὸ πολλοῦ θὰ μὲ εἶχες ἀφήσει. . . ἀλλ' ὄχι! Εἶμαι πτωχός, καθὼς ὁ Ἰώβ, δὲν σὲ ἀγαπῶ πλέον καὶ ἔχω τὴν ἀναίδειαν νὰ σοὶ τὸ λέγω· εἶμαι ἀπότομος, αὐθάδης καὶ βάναυσος πρὸς σέ ... δὲν μοὶ μένει ἄλλο παρὰ νὰ σὲ δείρω.

— Ἀ! καὶ τοῦτο θὰ γείνῃ.

— Ὄχι! θὰ προφυλαχθῶ! Ὁ διάβολος τότε δὲν θὰ σὲ ἀπέσπα ἀπὸ ἐμέ . . . Βεβαίως ἡ γυνὴ εἶνε τὸ μᾶλλον εὐφάνταστον καὶ ἰσχυρογνῶμον ὃν τῆς δημιουργίας. Καὶ ὁ ἀνὴρ εἶνε ὁ ἴδιος. Στοιχηματίζω ὅτι ποτὲ ὁ Λεφὸρ δὲν ἠγάπησε τὴν σύζυγόν του τόσον ὅσον τόρα... Εἶνε γελοῖον... καὶ λυπηρὸν συγχρόνως· ἀλλὰ τί σκέπτεσαι;

— Τίποτε, σὲ ἀκούω.

— Εἶσαι πολὺ καλή. Ἂν τοὐλάχιστον ὠφελεῖσο ἀπὸ τὰς σοφὰς αὐτὰς παρατηρήσεις· δυστυχῶς δὲν τὸ ἐλπίζω.

— Δὲν πειράζει, ἐξακολούθει, σὲ παρακαλῶ.

— Δὲν κινῶ τὸ ἐνδιαφέρον; Λοιπόν, ἂς ὁμιλήσωμεν σπουδαίως καὶ ἴσως ἐπὶ τέλους κατορθώσω νὰ γεννηθῇ εἰς τὸν ἐγκέφαλόν σου ὀλίγη φρόνησις. Εἶσαι νέα, Πουλχερία, εἶσαι ὡραία.

— Ναί, φαίνεται!

— Ὅταν σοὶ λέγω ὅτι εἶσαι ὡραία, δύνασαι κάλλιστα νὰ μὲ πιστεύσῃς. Τὸ πάθος δὲν μὲ τυφλώνει· εἶσαι πτωχὴ καὶ κερδίζεις τὸν ἄρτον σου μὲ τὴν βελόνην, καθ' ἣν ἐποχὴν σωρεία ἀνοήτων θὰ ἦσαν εὐτυχεῖς καταστρεφόμενοι εἰς ἐσθῆτας με-

ταξωτὰς καὶ εἰς κοσμήματα. Ἀλλ' ἀπορρίπτεις τὰς λαμπρὰς αὐτὰς προτροπὰς καὶ προτιμᾷς νὰ χάνῃς εἰς τὸ ρυπαρὸν αὐτὸ δωμάτιον, τὸν χρόνον σου, τὴν καλλονήν σου, τὰ μειδιάματά σου, τὰ δάκρυά σου καὶ τοὺς θησαυροὺς τῆς εὐαισθησίας σου, πρὸς χάριν ἑνὸς ἑνδεοῦς ἐκπεσόντος, ὅστις σὲ περιπαίζει...

Ἡ Πουλχερία ἠγέρθη μετὰ ζωηρότητος καὶ τὸν διέκοψεν.

— Ἔχεις δίκαιον, εἶπε· ναί, ἤμην ἀνόητος καὶ τρελλή, ἀλλὰ δόξα τῷ Θεῷ μὲ ἐθράσυνες... τετέλεσται!

— Ἀλήθεια; Εὖγε! ἔλα νὰ μὲ ἐναγκαλισθῇς.

— Ἄφες με! ἔχω τόσην περιφρόνησιν καὶ ἀποστροφὴν εἰς τὴν καρδίαν μου, ὅσον ἔρωτα εἶχον... ἂν ἐγνώριζες πόσον σὲ μισῶ...

— Πῶς! μὲ ἀφίνεις τοιουτοτρόπως;

— Ἐκπλήττεσαι καὶ λυπεῖσαι ἴσως;

— Ὀλίγον, φαίνεσαι θυμωμένη· τοὐλάχιστον σφίγξε μου τὴν χεῖρα.

Ἡ Πουλχερία ἔκαμε χειρονομίαν περιφρονήσεως, ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἐξῆλθεν ἀποτόμως.

Μείνας μόνος ὁ Λαυρέντιος ὕψωσε τοὺς ὤμους.

— Καλά, εἶπε χασμώμενος ἐξ ἀηδίας. Θὰ ἔχω αὔριον μίαν ὡραίαν σκηνήν: κραυγὰς δηλαδή, δάκρυα, ἐπιπλήξεις, ἱκεσίας...

Ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον, ἡ Πουλχερία δὲν ἦλθεν· ἐπίσης, οὐδὲ τὰς ἀκολούθους ἡμέρας.

— Εἶνε ἆρά γε σπουδαῖον τὸ πρᾶγμα; Ἢ μήπως εἶνε ἀσθενής.

Ἦτο ἀνήσυχος, ἢ τοὐλάχιστον περίεργος, νὰ μάθῃ τί εἶχεν ἀπογείνει. Πολλάκις ἐσκέφθη νὰ μεταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν της.

Τέλος, τὴν πέμπτην ἡμέραν, ἡ Πουλχερία εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ἦτο πλουσίως ἐστολισμένη καὶ ἐψιμυθιωμένη, μὲ ὀφθαλμοὺς ὀλίγον κεκμηκότας, ἀλλὰ ζωηρά, γελῶσα, καὶ μὲ θελκτικὸν ὕφος εὐθυμίας.

Ὁ Λαυρέντιος παρατηρήσας αὐτὴν ὀπισθοχώρησεν ἔκπληκτος.

— Ναί, εἶπεν ἡ Πουλχερία, εἶμαι ἐγώ. Σὲ ἀπασχολῶ ἀπὸ τὸ γράψιμόν σου, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησα νὰ περάσω πρὸ τῆς οἰκίας σου χωρὶς ν' ἀναβῶ. Εἶπα εἰς τὸν ἀμαξηλάτην νὰ σταματήσῃ.

— Ἀ! ἔχεις ἄμαξαν τώρα;

— Ναί, ἓν δῶρον τοῦ ἀρχαίου σου φίλου Ἐμερὶ Σουσά· εἶνε πολὺ κομψὸς καὶ καθὼς πρέπει... Μὲ περιμένει κάτω.

— Ἀ! σὲ περιμένει; δὲν εἶνε ζηλότυπος, καθὼς βλέπω.

— Δὲν ἔχει ἀκόμη τὸ δικαίωμα... δὲν εἶμαι τόσον ἀνόητος! Νομίζει ὅτι εἶμαι εἰς τὴν οἰκίαν φίλης μου. Ξεύρεις τί ἔρχομαι νὰ κάμω ἐδῶ; Νὰ σοὶ ζητήσω συγγνώμην, ἀγαπητέ.

— Ἀ, μπᾶ! καὶ διατί;

— Δι' ὅλας τὰς ἀνοήτους σκηνὰς τὰς ὁποίας σοὶ ἔκαμα. Τί ζῶον ποῦ ἤμην, Θεέ μου! Νὰ ἐπιμένω νὰ ἀγαπῶ, ὅταν δὲν εἶχα τίποτε εἰς τὴν καρδίαν. Εἶχες πολὺ δίκαιον, ἦτο μανία, ἐπιμονή. Τώρα γελῶ. Ἦτο τόσον ἁπλοῦν νὰ ἀφήσωμεν ἥτυχον τὸ ἐξηντλημένον καὶ παλαιὸν αὐτὸ πάθος καὶ νὰ ὁρκισθῶμεν εἰλικρινῆ καὶ ἀληθῆ φιλίαν!... διότι τὴν φιλίαν σου, τὴν ὁποίαν ἀπέρριψα προχθές, τὴν θέλω σήμερον· δὲν θὰ μοὶ τὴν ἀρνηθῇς.

— Πῶς λοιπόν! τόσον κομψὴ φίλη, καθὼς σύ... διότι εἶσαι κομψή.

— Φαίνεται, διότι ἀδιακόπως μοὶ τὸ λέγουν.

— Κάμνεις ὅμως ἄσχημα νὰ βάζῃς κοκκινάδι.

— Ὄχι. Εἶνε τοῦ συρμοῦ, ἄλλως τε ἤμην ὀλίγον ὠχρὰ σήμερον.

— Ἀλήθεια! μοὶ ἔρχεται μία ἰδέα.

— Ἂς ἀκούσωμεν τὴν ἰδέαν σου.

— Ἂν φωνάξω εἰς τὸν Ἐμερὶ ὅτι εἶνε ἀνωφελὲς νὰ σὲ περιμένῃ καὶ ὅτι δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του.

Ἡ Πουλχερία ἔμεινεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἄφωνος ὡσεὶ πνιγομένη ὑπὸ τῆς συγκινήσεως. Προσήλωσε τοὺς μέλανας καὶ μεγάλους αὐτῆς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ Λαυρεντίου, ζητοῦσα νὰ μαντεύσῃ ἂν ὡμίλει σπουδαίως. Ἀλλ' ἠννόησεν ὅτι ἡ πρότασις δὲν ἦτο παρὰ παιγνίδιον καὶ εἰρωνία.

— Ἡ ἰδέα σου εἶνε γελοία, εἶπε μετὰ νευρικοῦ γέλωτος.

— Σὲ βεβαιῶ ὅτι δὲν ἀστειεύομαι.

— Πιθανόν, ἀλλ' ἐγὼ δὲν θέλω, θὰ ἔχανα εἰς τὴν ἀνταλλαγήν, ἀγαπητέ, προσέθηκε προσποιουμένη ὕφος προπετές.

Ἠσθάνετο τὴν καρδίαν της ἐξογκουμένην καὶ τὰ δάκρυα ἀναβλύζοντα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της. Ἐφοβήθη μήπως δὲν δυνηθῇ νὰ ἐξακολουθήσῃ παίζουσα τὸ πρόσωπον αὐτό.

— Εἶνε πολὺ ὥρα ποῦ περιμένει ὁ καλὸς αὐτὸς Ἐμερί, εἶπε. Καλὴν ἐντάμωσιν, φίλτατε.

Καὶ τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα.

— Πόσον φαίνεσαι συγκεκινημένη! εἶπε παρατηρῶν αὐτὴν ἀσκαρδαμυκτεί.

— Ἐγώ! Χά, χά, ἀνέκραξεν ἰσχυρῶς γελῶσα, ὁμολογουμένως εἶσαι γελοῖος! Σὲ ἀφίνω. Γνωρίζεις; Κατοικῶ τώρα εἰς τὴν ὁδὸν Κολιζέ, ἀριθμὸς ἕνδεκα, εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα... Μία ὡραία κατοικία. Πρέπει νὰ ἔρχεσαι ἐνίοτε· θὰ μὲ κάμνῃς νὰ γελῶ.

Ἐξῆλθεν.

Ὁ Λαυρέντιος ἤκουσεν εἰς τὴν κλίμακα λυγμόν.

Ἔσπευσεν εἰς τὸ παράθυρον, περιέμεινε στιγμάς τινας καὶ τέλος εἶδε τὴν Πουλχερίαν ἀνελθοῦσαν εἰς ὄχημα, ὅπερ διηυθύνθη πρὸς τὴν ὁδὸν Σαὶν-Ρόκ.

Ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, περίφροντις, μελαγχολικὸς καὶ συγκεκινημένος.

— Δυστυχὴς κόρη! ἐψιθύρισεν.

ΜΘ'

Ἡ μετὰ τῆς Πουλχερίας ῥῆξις, καί τοι τὰ πάντα ἐπεχείρησεν ὅπως τὴν προκαλέσῃ, ηὔξησε τὴν φοβερὰν μισανθρωπίαν τοῦ Λαυρεντίου.

Ἐν τούτοις, δὲν εὑρίσκετο ἔτι εἰς τὸ τέλος τῶν δοκιμασιῶν καὶ τῶν θλίψεών του.

Ἐσπέραν τινὰ τοῦ Μαρτίου, φρικώδης εἴδησις τῷ ἀνηγγέλθη. Ὁ κύριος Γλαβὼν εἶχε προσβληθῇ ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὑπὸ ἀποπληξίας· τὸν μετέφερον δὲ θνήσκοντα εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου ἔσπευσεν ὁ Λαυρέντιος.

Ἡ οἰκία ἦτο πλήρης συγγενῶν, φίλων καὶ συναδέλφων περιλύπων, οἵτινες ἀνέμενον εἰδήσεις τοῦ ἀσθενοῦς, ἃς διεβίβαζεν ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Λαυρέντιος ἀφίκετο, ἀπαίσιος ψίθυρος διέτρεχε μεταξὺ τῶν παρισταμένων. Ὁ κύριος Γλαβὼν εἶχεν ἐκπνεύσει.

Ὁ Λαυρέντιος ἠσθάνθη δηκτικὴν ὀδύνην. Ἐστηρίχθη ἐπί τινος ἐπίπλου καὶ ἔμεινεν ἐπί τινα χρόνον ἀκίνητος, περίλυπος, ἀφῃρημένος. Ὅτε ἐπανῆλθεν εἰς ἑαυτὸν τὸ πλῆθος εἶχεν ἐν μέρει διαλυθῆ. Διῆλθε τὴν αἴθουσαν, εἰσεχώρησεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ τεθνεῶτος, ἐν τῷ ὁποίῳ εὑρίσκετο ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ καὶ προσελθὼν εἰς τὴν κλίνην, ἔκλινε καὶ ἠσπάσθη ὀλολύζων τὴν παγωμένην χεῖρα τοῦ νεκροῦ· εἶτα ἀπεσύρθη ὡς εἶχεν εἰσέλθει.

Τὴν ἐπαύριον, ἐν τῷ μέσῳ ἀπείρου πλήθους, ἠκολούθει τὴν κηδείαν τοῦ εὐεργέτου, τοῦ μόνου ἀνθρώπου, ὅστις εἶχε πιστεύσει εἰς τὴν ἀθῳότητά του. Ἤδη ἔμενε μόνος, ἄνευ στηρίγματος, ἄνευ συμβούλων, ἄνευ παρηγορίας! καὶ τέλος ἄνευ χρηματικῶν μέσων. Ἡ ἐργασία, ἐξ ἧς ἔζη ἀπὸ τεσσάρων μηνῶν, τῷ ἐδίδετο ὑπὸ τοῦ κυρίου Γλαβών!

Εἰς ἣν ζοφερὰν κατάστασιν εὑρίσκετο, οὐδ' ἐζήτησε κἂν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Ἔμεινεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας κεκλεισμένος ἐν τῇ οἰκίᾳ του, παραδεδομένος εἰς θλιβερὰς σκέψεις, ἃς διέκοπτον αἴφνης διεγέρσεις ὀργῆς καὶ ἐξαναστάσεως· ἀλλ' ἐπανέπιπτε ταχέως περισσότερον καταβεβλημένος.

Κατηνάλωσεν οὕτω τάχιστα καὶ τὸν τελευταῖόν του ὀβολόν. Μετὰ τοῦτο, ἡ πεῖνα τὸν κατέλαβε. Τί νὰ κάμῃ; Τῷ ἐπῆλθε καὶ πάλιν ἡ ἰδέα ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς τὴν ἀστυνομίαν, ἀλλὰ τῆς ἰδέας ταύτης παρῃτήθη ταχέως.

— Πρὸς τί; εἶπε· τί σημαίνει ἂν ἡ μήτηρ μου ἐκδικηθῇ· ἄλλως τε, δὲν μὲ θέλουν· περιμένουν νὰ πράξω ἀληθῶς ἔγκλημα ὅπως μὲ λάβουν... Ὑπομονή! ἴσως καὶ τοῦτο γείνῃ! Ἐν τούτοις, ἂς ἀρχίσωμεν καὶ ὀλίγην ἐπαιτείαν.

Εἶχε φθάσει εἰς τὸν βαθμὸν ἐκεῖνον τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως, καθ' ὃν τὰ αἰσθήματα τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς τιμῆς δὲν θεωροῦνται πλέον ἢ γελοῖαι χίμαιραι. Εὗρεν ἐπανειλημμένως τινὰς τῶν φίλων του, καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτῶν, μετὰ ψυχροῦ καὶ κτηνώδους κυνισμοῦ, ἐλεημοσύνην.

Συνέλεξεν οὕτω εὐτελὲς χρηματικὸν ποσόν, ὅπερ κατέτρωγεν ἀνοήτως καὶ ἀσκόπως, ἐπιδεικνύων εὐχαρίστως, μετά τινος ὑπερηφανείας, τὴν ἀθλιότητά του, ὡς δια-

μαρτύρησιν ἐναντίον τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας καὶ διαφθορᾶς.

Μακρὰν τοῦ νὰ φεύγῃ τὰ συχναζόμενα μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα ἠδύνατο ν' ἀναγνωρισθῇ, τὰ ἐπεζήτει ἤδη, περιπατῶν ἐν αὐτοῖς ἐπὶ πολλὰς ὥρας καὶ μόνον δι' ἓν πρᾶγμα λυπούμενος, ὅτι δηλαδὴ τὰ ἐνδύματά του δὲν εἶχον ἀποκτήσει τὴν γραφικὴν ράκωσιν τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ἐπαιτῶν!

Κατά τινα τῶν ἀναιδῶν αὐτοῦ περιπάτων εἰς τὰ Ἡλύσια Πεδία, διεσταυρώθη ἡμέραν τινὰ ὑπό τινος μεγαλοπρεποῦς ἁμάξης, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἦτο ἡ Πουλχερία μετά τινος φίλης της. Εἶδε τὴν Πουλχερίαν δεικνύουσαν αὐτὸν διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ ἀλεξιβροχίου της μετά τινος καγχασμοῦ. Ὁ Λαυρέντιος οὐδόλως ἠσχύνθη.

Ὁ Κάρολος Λεφόρ, παρὰ τοῦ ὁποίου εἶχε ζητήσει συνδρομήν, τῷ ἀπηύθυνεν ἡμέραν τινὰ θερμὰς ἐπιπλήξεις καὶ συγκινητικὰς παρατηρήσεις.

Ἡ ὄψις τοῦ μεσίτου ἦτο ἀκτινοβόλος ἐξ εὐδαιμονίας καὶ πεποιθήσεως. Εἶχεν ἐπανεύρει τὴν σύζυγόν του πεπεισμένος ὅτι αὕτη δὲν ἔκαμε παρὰ ἀθῳότατον ταξείδιον χάριν διασκεδάσεως. Ἀφοῦ ἐπέπληξε τὸν Λαυρέντιον, ἐξυμνῶν αὐτῷ τὰς ἡδύτητας τῶν κοινωνικῶν σχέσεων καὶ τὰ θέλγητρα τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, τῷ ἐνεχείρισε, καὶ τοῦτο ἐφάνη πολὺ σοβαρώτερον εἰς τὸν Λαυρέντιον, διακόσια φράγκα προσθέτων:

— Ἄκουσον, ἀγαπητέ, πρέπει νὰ ἐξέλθῃς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς. Εἶμαι ὁ κυριώτερος μέτοχος ἐργοστασίου τινὸς πλησίον τοῦ Πυτώ, τὸ ὁποῖον κατασκευάζει διαφόρων εἰδῶν κομβία ἐκ πορσελάνης· ἡ ἐπιχείρησις βαδίζει κάλλιστα, δύναμαι νὰ ἐπιτύχω ὑπὲρ σοῦ τὴν θέσιν ὑποδιευθυντοῦ, ἐπιτηροῦντος τὰς ἐργασίας· εἶνε ὀλίγη ἐργασία καὶ δύο καὶ ἥμισυ χιλιάδας φράγκων μισθός. Τοῦτο θὰ σὲ συμφέρει, ἀλλὰ πρέπει νὰ μοὶ ὑποσχεθῇς ὅτι θὰ ἦσαι φρόνιμος.

Ὁ Λαυρέντιος ἤρξατο βαρυνόμενος τὸν ἄθλιον βίον, τὸν ὁποῖον διῆγε καὶ τὰς ἀνισχύρους καὶ παιδαριώδεις μεμψιμοιρίας, αἵτινες ἡμέραν τινὰ θὰ κατέληγον εἰς καταδίκην δι' ἀεργίαν καὶ ἐπαιτίαν.

Ὑπεσχέθη εἰς τὸν Λεφὸρ ὅτι παρεδέχετο καὶ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἐξεπλήρου ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τὰ καθήκοντα τοῦ ὑποδιευθυντοῦ, ἅτινα οὐδεμίαν εἰδικότητα ἀπῄτουν.

Τοιουτοτρόπως ἐλησμόνησεν ὀλίγον τὰς παρελθούσας αὐτοῦ θλίψεις, τὰς παραφορά του καὶ τὰς πλήρεις μίσους πικρίας του. Μετὰ τοιούτους κλονισμούς, ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεως καὶ ἠρέσκετο εἰς τὴν μετρίαν καὶ μονήρη αὐτὴν ζωήν. Ἐν τούτοις, ἐν τῷ μέσῳ τῶν σκέψεών του, ἀνεμνήσθη ἤδη ὅτι ὑπῆρχε πλησίον, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Σηκουάνα, θελκτικὴ ἐξοχικὴ οἰκία, ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ παρελθὸν ἔτος, τῇ προσκλήσει τοῦ Σουσὰ καὶ ἐν συνοδίᾳ φίλων τινῶν, εἶχε διέλθει πλείστας ὡραίας ἡμέρας. Ὁ Ἀπρίλιος ἦτο παρὰ τὸ τέλος του· τὸ ἔαρ ἦτο μεγαλοπρεπές, τὰ κρῖνα ἤνοιγον καὶ ἦτο ἀδύνατον ἡ Αἰμιλία νὰ μένῃ κεκλεισμένη εἰς τὸ μέγαρον τῶν Παρισίων. Ὁ Λαυρέντιος ἔκαμεν ἐπανειλημμένως ἐκδρομὰς πρὸς τὸ μέρος αὐτό· περιεφέρετο πέριξ τοῦ ἄλσους, ἀνεγειρόμενος ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν, καὶ παρατηρῶν δειλῶς ἔσωθεν τοῦ φράκτου. Ἡμέραν τινὰ παρετήρησε τὴν Αἰμιλίαν μετὰ τῆς μητρός της καὶ τοῦ κυρίου δὲ Μεράκ· καὶ οἱ τρεῖς διηυθύνοντο πρὸς τὸ μέρος τοῦ Λαυρεντίου· διῆλθον εἰς ἀπόστασιν δύο βημάτων ἀπ' αὐτοῦ, χωρὶς νὰ τὸν παρατηρήσωσι καὶ ἤκουσε λέξεις τινὰς τῆς συνομιλίας των, κοινὴν ὅλως φιλοφροσύνην τοῦ κυρίου δὲ Μεράκ πρὸς τὴν κυρίαν Σουσά, ἣν ἐπηκολούθησεν ἠχηρὸς γέλως τῆς Αἰμιλίας, πρὸς τὴν ὁποίαν βεβαίως ἀπηυθύνετο ἡ φιλοφροσύνη αὕτη.

Ὁ Λαυρέντιος ἠγέρθη καὶ τοὺς παρετήρησεν ἀπομακρυνομένους, ὠχρὸς καὶ φρικιῶν. Ἐν μιᾷ στιγμῇ, ὁ ἔρως του, ἡ ὀργή του, ἡ ζηλοτυπία του ἐπανῆλθον καὶ ὑπερεπλήρωσαν τὴν καρδίαν του.

Ὅλαι του αἱ σκέψεις ἦσαν συγκεντρωμέναι διὰ τὴν Αἰμιλίαν· ἀντὶ πάσης θυσίας ἤθελε νὰ τὴν ἐπανίδῃ, καὶ τῇ ὁμιλήσῃ. Τέλος, ἡμέραν τινὰ τὴν παρετήρησε μόνην ἐν τῷ κήπῳ. Τρέμων, ὡς εἰ ἡ τύχη του ἔμελλε ν' ἀποφασισθῇ, ὑπερεπήδησε τὸν τοῖχον, ἔστη ἐπὶ μίαν στιγμὴν καὶ διωλίσθησε μετὰ προσοχῆς διὰ μέσου τῶν δένδρων.

Ἐλαφρὸς θόρυβος τῶν δένδρων ἔκαμε τὴν Αἰμιλίαν νὰ στραφῇ· ἐξέβαλε κραυγήν.

Εἰς μίαν στιγμὴν εὑρέθη πλησίον της τρυλίζων καὶ ἱκετεύων. Ἡ Αἰμιλία ἠθέλησε νὰ φύγῃ, ἀλλ' αὐτὸς τὴν ἐκράτησε.

— Μείνατε, ἀκούσατέ με, σᾶς παρακαλῶ, ἔλεγεν.

Ἐκείνη ἀπωθοῦσα αὐτὸν ζωηρῶς:

— Τί θέλεις; ἀνέκραξεν. Ἄφες με, εἶσαι εἷς ἄθλιος.

— Ὦ, καὶ σεῖς ἐπίσης πιστεύετε... Σᾶς παρακαλῶ, ἀκούσατέ με.

— Φύγε ἀμέσως, ἄλλως θὰ φωνάξω βοήθειαν.

Ἡ φωνὴ τοῦ Σουσὰ ἠκούσθη πλησίον:

— Τί τρέχει λοιπόν;

Ὁ Λαυρέντιος μόλις ἔλαβε καιρὸν νὰ φύγῃ καὶ νὰ πηδήσῃ ἐσπευσμένως τὸ μέρος, διὰ τοῦ ὁποίου εἶχεν εἰσέλθει. Τεταραγμένος, ἐκτὸς ἑαυτοῦ, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἐργοστάσιον, ὅπου νέα σκηνὴ τὸν ἀνέμενεν.

Ἐκ προφυλάξεως καὶ ἀκολουθῶν τὴν συμβουλὴν τοῦ Καρόλου Λεφόρ, εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸ ἐργοστάσιον αὐτὸ ὑπὸ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Λαυρεντίου, ἀλλ' εἷς τῶν ἐργατῶν, πρό τινων ἡμερῶν προσληφθείς, τὸν ἀνεγνώρισε, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἄλλους, ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ Λαυρέντιος Δαλισιέ, ὁ μητροκτόνος, ὅτι τὸν εἶδεν εἰς τὸ Κακουργοδικεῖον.

— Περιμείνατε, προσέθηκεν, ἀπόψε θὰ τὸν διορθώσω ἐγώ.

Καὶ οἱ ἄλλοι ἐργάται ἔλεγον:

— Μπᾶ, διάβολε! μᾶς περιπαίζουν λοιπὸν καὶ μᾶς ἔχουν δι' ἐπιτηρητὴν ἕνα δολοφόνον;

Τὸ ἑσπέρας, ὅτε ὁ Λαυρέντιος εἰσῆλθε εἰς τὸ ἐργοστάσιον, ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ, ἂν ἦτο ὀλιγώτερον ἀπησχολημένος, τὰ περίεργα καὶ δυσμενῆ βλέμματα, ἅτινα πανταχόθεν διηυθύνοντο πρὸς αὐτόν. Ὅτε ἔφθασε πλησίον τοῦ ἐργάτου, ὅστις τὸν εἶχεν ἀναγνωρίσει, οὗτος ἐστράφη καὶ μὲ πανοῦργον ὕφος παρουσιάσας ἓν ἐκ τῶν κομβίων, τὰ ὁποῖα εἶχε κατασκευάσει:

— Μήπως κανένα ὅμοιον κουμπὶ ἔχασες πέρυσι εἰς τὸ περιβόλι τῆς μητέρας σου, κύριε Λαυρέντιε Δαλισιέ; τὸν ἠρώτησεν.

Ὁ Λαυρέντιος ἀνεσκίρτησε καὶ ἀπὸ ὠχρὸς ὡς ἦτο, κατέστη πελιδνός.

Πρὶν λάβει καιρὸν νὰ συνέλθῃ, ὅλοι οἱ ἐργάται εἶχον ἀφήσει τὰς θέσεις των καὶ συνεσωρεύθησαν περὶ αὐτόν, προφέροντες λέξεις ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως.

Ἐνώπιον τῆς ἀπειλητικῆς ταύτης στάσεως, ἔσπευσε νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸ ἐργαστήριον.

Ἐξῆλθε, καὶ χωρὶς νὰ σκεφθῇ, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ποῦ μετέβαινε, βεβυθισμένος εἰς τὴν ματαίαν ἐκείνην συναίσθησιν ὅτι τὸ πᾶν τετέλεσται δι' αὐτόν, καὶ ὅτι οὐδὲν εἶχε πλέον νὰ ἐλπίζῃ, ἤρξατο διατρέχων τοὺς ἀγροὺς πυρετωδῶς καὶ ἀσκόπως.

Ἔφθασεν οὕτως εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Σηκουάνα. Ἦτο ἡ ἑβδόμη ὥρα, καὶ ἡ νὺξ εἶχε σχεδὸν ἐντελῶς ἐπέλθει. Ὁ Λαυρέντιος ἐσταμάτησεν ἀποτόμως. Εἰς τὴν θέαν τοῦ ὕδατος ἡ ἰδέα τῆς αὐτοχειρίας, ἥτις ὑποκώφως τὸν κατέτρωγεν, ἐπῆλθεν ἐν τῇ διανοίᾳ του. Δὲν ἐδίστασε πλέον οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐνώπιον τῆς ἰδέας αὐτῆς, ἔσπευσεν, οὕτως εἰπεῖν, πρὸς αὐτὴν καὶ ἐρρίφθη εἰς τὸ ὕδωρ.

Ἀλλὰ συγχρόνως στιβαρὰ χεὶρ κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ὤμου του καὶ τὸν ἐκράτησε.

— Τί κάμνεις; εἶπεν αὐστηρά τις φωνή.

Ὁ Λαυρέντιος ἐστράφη ζωηρῶς καὶ εἰς τὰς τελευταίας λάμψεις τοῦ λυκόφωτος ἀνεγνώρισε τὸν Μούλ, τὸν ἐπιθεωρητὴν τῆς ἀστυνομίας.

[Ἕπεται συνέχεια] *Ρ.

ΟΥΙΛΚΗ ΚΟΛΛΙΝΣ

Η ΝΕΚΡΑ ΖΩΣΑ

[Συνέχεια].

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ὁ ἐπίλογος οὗτος περιέχει ἀποσπάσματα ἀλληλογραφίας μεταξὺ τῆς δεσποινίδος Χάριτος Βράδον καὶ τοῦ κυρίου Ὁρατίου Δεχόλτ, οἷς ἐπισυνάπτονται καὶ περίοδοι ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ αἰδεσίμου Ἰουλίου Γκραΰ.

Α'

Ὁ Ὁράτιος Δεχὸλτ τῇ δεσποινίδι Χάριτι Βράδον.

«Σπεύδω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, προσφιλὴς δεσποινὶς Βράδον, διὰ τὴν ἀξιέραστον ἐπιστολήν, ἣν ἔλαβον χθὲς διὰ τοῦ ταχυδρομείου τοῦ Καναδᾶ.

»Ἐκτιμῶ, πιστεύσατέ μοι, τὴν γενναιόφρονα πρόθεσίν σας τοῦ νὰ συγχωρήσητε καὶ λησμονήσητε πᾶν ὅ,τι δυνατὸν νὰ εἴπον πρὸς ὑμᾶς τὸ τραχὺ καὶ ἄτοπον ἐν χρόνῳ, καθ' ὃν ἡ ὑποκρισία μιᾶς τυχοδιώκτιδος ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

»Εἰς τὴν Χάριν ταύτην, ἥτις μὲ συνεχώρησεν, ἀναγνωρίζω τὸ αἴσθημα τῆς ἐμφύτου δικαιοσύνης πάσης ἀληθῶς ἀξίας καὶ εὐϋπολήπτου γυναικός.

»Ἡ γέννησις καὶ ἡ ἀνατροφὴ οὐδέποτε ἀπολλῦσι τὰ δικαιώματά των.

»Εἰς τὰ δύο ταῦτα, δόξα τῷ Θεῷ, πιστεύω ἀκραδάντως ὑπέρ ποτε.

»Μοὶ ζητεῖτε νὰ σᾶς τηρῶ ἐνήμερον τῆς προόδου τοῦ πάθους τοῦ Ἰουλίου Γκραΰ καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν τηρουμένης διαγωγῆς τῆς Μέρσης Μερρίκ.

»Ἐὰν δὲν μοὶ εἴχετε κάμει τὴν τιμὴν νὰ μοὶ ἐξηγήσητε τοὺς λόγους, δι' οὓς ζητεῖτε τοῦτο, θὰ ἦτο ἴσως δυνατὸν νὰ ἐξεπλησσόμην ἐπὶ αἰτήσει παρομοίᾳ, γινομένῃ παρὰ γυναικὸς τῆς θέσεώς σας.

»Ἀλλ' οἱ λόγοι, οὓς μοὶ ἐξηγεῖτε, τῆς περιεργείας σας, εἶνε ἀνώτεροι πάσης συζητήσεως.

»Ἡ ὕπαρξις τῆς κοινωνίας, ὅπως τόσον ὀρθῶς γράφετε, ἀπειλεῖται ἐκ τῆς κινδυνώδους ἐπιρροῆς παρομοίων ἰδεῶν, αἵτινες διαδίδονται εἰς τὴν ὡραίαν ἡμῶν χώραν ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἐλευθερίων ἀρχῶν.

»Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν νὰ ὑπερασπίσωμεν ἑαυτοὺς ἄλλως κατὰ τῶν τυχοδιωκτῶν, οἵτινες πειρῶνται νὰ καταλαμβάνωσι θέσιν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τοῦ βαθμοῦ μας, ἢ μόνον ἐὰν φαινώμεθά πως ἀμείλικτοι, ἐὰν προσοικειώμεθα πρὸς τὰς δολορραφίας, δι' ὧν συχνότατα οἱ τυχοδιῶκται οὗτοι ἐπιτυγχάνουσι τὰ σχέδιά των.

»Οὐδὲν παράδειγμα δύναται κάλλιον νὰ μᾶς παράσχῃ ἀμυδρὰν ἰδέαν τοῦ βαθμοῦ τῆς αὐθαδείας μέχρι τοῦ ὁποίου δύναται νὰ φθάσῃ ὁ δόλος καὶ ἡ ὑποκρισία καὶ τῶν πλανῶν, εἰς τὰς ὁποίας δύναται νὰ φέρῃ ἡ μωροπιστία, κάλλιον τοῦ παραδείγματος, τὸ ὁποῖον μᾶς παρέχει ἡ Λαίδη Ζάνετ.

»Ἐφ' ᾧ, ὅσην καὶ ἂν αἰσθανώμεθα ἀποστροφὴν πρὸς τὴν Μέρσην Μερρὶκ καὶ καὶ τὸν Ἰούλιον Γκραΰ, ὀφείλομεν νὰ τοὺς ἐπιτηρῶμεν.

»Ἀναλαμβάνων τὸ θέμα τῆς διηγήσεώς μου, ὅπου ἀφῆκα αὐτὸ ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐπιστολῇ μου, θέλω ἐν πρώτοις νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν σας ἐπὶ ἑνὸς σημείου.

»Ἐκφράσεις τινές, διαφυγοῦσαι τὴν γραφίδα σας, μ' ἔκαμαν νὰ σκεφθῶ ὅτι ἐμέμφεσθε τὸν Ἰούλιον Γκραΰ, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ αἴτιος τῆς ἀξιοθρηνήτου ἐπισκέψεως τῆς Λαίδης Ζάνετ εἰς τὸ Ἄσυλον τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἐκ τοῦ μεγάρου της ἀναχωρήσεως τῆς Μέρσης.

»Τοῦτο δὲν εἶνε ἐπακριβῶς ἀληθές.

»Ἡ Λαίδη Ζάνετ, ὡς ἡ ἰδία μοὶ διηγήθη, μετέβη ὅλως αὐθορμήτως εἰς τὸ Ἄσυλον, ὅπως ζητήσῃ συγγνώμην παρὰ τῆς Μέρσης Μερρὶκ διὰ τὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν εἶχε τηρήσει πρὸς αὐτὴν ὥρας τινὰς πρότερον.

»— Διῆλθον πικρῶς ὀδυνηρὰν νύκτα, μοὶ εἶπεν ἡ ἰδία, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ περιγράψῃ.

»Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι σᾶς παραθέτω αὐτολεξεὶ τοὺς λόγους της.

»— Ἐσκεπτόμην, μοὶ εἶπε προσέτι, τί μ' ἐξώθησαν νὰ εἴπω καὶ νὰ πράξω, ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ὁ ἐγωϊσμός μου, καὶ νομίζω ὅτι ἠδυνάμην καὶ γονυκλινὴς νὰ ζητήσω συγγνώμην παρὰ τῆς Μέρσης, ἐὰν μὲ ἄφινε νὰ τὸ πράξω. Μόλις δ' ηὐτύχησα ν' ἀπολαύσω ἀνακούφισιν καὶ παρηγορίαν τινά, ἀφοῦ μοὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἔρχηται ἐνίοτε εἰς τὸν οἰκόν μου νὰ μ' ἐπισκέπτηται.

»Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι θὰ συμφωνήσητε μετ' ἐμοῦ, ὅτι τοιοῦτον ὑπερβολικῶς ἔκτροπον φαινόμενον εἶνε μᾶλλον ἀξιοθρήνητον ἢ ἀξιόμεμπτον.

»Οὐδὲν θλιβερώτερον τῆς καταπτώσεως τοῦ ἠθικοῦ καὶ διανοητικοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καθ' ὅσον προβαίνει ἡ ἡλικία!

»Εἶνε δὲ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἱκανὸν νὰ ἐμπνεύσῃ μεγίστας ἀνησυχίας μέχρι τοῦ ν' ἀρχίσωμεν νὰ σκεπτώμεθα σπουδαίως ἐὰν θὰ δύναται ἐπὶ πολὺ ἔτι ἡ δυστυχὴς Λαίδη Ζάνετ νὰ διευθύνῃ τὰς ὑποθέσεις της, χωρὶς νὰ τεθῇ ὑπὸ κηδεμονίαν.

»Θὰ ἐπωφεληθῶ τῆς πρώτης εὐκαιρίας, ὅπως θίξω λεπτῶς τὸ ζήτημα τοῦτο, εὐθὺς ὡς ἴδω τὸν συμβολαιογράφον της.

»Ἀλλ' ἀπομακρύνομαι τοῦ θέματος.

»Δὲν εἶνε τοῦτο παράδοξον, σᾶς γράφω μετὰ τόσης οἰκειότητος, ὡς ἐὰν εἴμεθα παλαιοὶ φίλοι! Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸν Ἰούλιον Γκραΰ.

»Εἶνε μὲν ἀθῶος ἀπὸ τῆς ὑπονοίας ὅτι παρεκίνησε τὴν θείαν του νὰ κάμῃ τὴν πρώτην ἐπίσκεψίν της εἰς τὸ Ἄσυλον, ἀλλ' εἶνε ὅμως ἔνοχος τοὐλάχιστον ἐπὶ τῷ ὅτι ἐνεθάρρυνεν αὐτὴν νὰ μεταβῇ εἰς τοῦτο καὶ δευτέραν φορὰν, τὴν ἑπομένην ἡμέραν ἐκείνης, καθ' ἣν σᾶς ἔγραψα τὴν προλαβοῦσαν ἐπιστολήν μου.

»Ὁ σκοπὸς τῆς Λαίδης Ζάνετ, κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην ἐπίσκεψιν, ἦτο, οὐχὶ πλέον οὐχὶ ἔλαττον, νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῶν πόθων τοῦ ἀνεψιοῦ της, καταστάντος ταπεινοτάτου μνηστῆρος τῆς χειρὸς τῆς Μέρσης Μερρίκ.

»Φανταστῆτε καὶ μόνον κατάπτωσιν ἐπιγόνου μιᾶς τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ εὐγενεστέρων οἰκογενειῶν τῆς Ἀγγλίας, παρακαλούσης μίαν τυχοδιώκτιδα ἐντὸς ἑνὸς Ἀσύλου νὰ κάμῃ τὴν τιμὴν εἰς ἕνα λειτουργὸν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας νὰ δεχθῇ νὰ γίνῃ σύζυγός του!

»Εἰς ποίους χρόνους ζῶμεν!

»Ἡ ἀγαπητή μου μήτηρ ἔχυσε πικρὰ δάκρυα ἐξ αἰσχύνης, ὅταν ἔμαθε ταῦτα.

»Πόσον, δὲν ἀμφιβάλλω, θὰ θαυμάσητε τὴν μητέρα μου, δὲν ἔχει οὕτω;

»Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν, καθ' ἣν ἡ Λαίδη Ζάνετ εἶχεν ἐπιστρέψει ἐκ τοῦ Ἀσύλου ἐκπληρώσασα τὴν ἐπαίσχυντον ἐντολήν της, ἐδείπνησα παρ' αὐτῇ, τῇ προσκλήσει της.

»— Αἴ λοιπόν; τῇ εἶπον, ἀφοῦ ἐννοεῖται περιέμεινα νὰ ἐξέλθῃ ὁ ὑπηρέτης.

»— Λοιπόν, μοὶ ἀπεκρίθη ἡ Λαίδη Ζάνετ, ὁ Ἰούλιος εἶχε πληρέστατον δίκαιον.

»— Πληρέστατον δίκαιον... περὶ τίνος ἀντικειμένου;

»— Εἶχε πληρέστατον δίκαιον εἰπὼν ὅτι ἡ γῆ δὲν φέρει ἐφ' ἑαυτῆς εὐγενέστερον πλάσμα τῆς Μέρσης Μερρίκ.

»— Μήπως τὸν ἠρνήθη ἐκ νέου;

»— Ἐπιμένει πάντοτε καὶ ἀκλονήτως εἰς τὴν ἄρνησίν της.

»— Ἂς εἶνε εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Ὑψίστου ἐν τοιαύτῃ εὐτυχεῖ περιπτώσει!»

«Ἡ εὐχὴ αὕτη ἐλέχθη ὑπ' ἐμοῦ μεθ' ὅλης τῆς θέρμης ὑψίστου ἐνδιαφέροντος.

»Ἀλλ' ἡ Λαίδη Ζάνετ, μόλις μὲ ἤκουσεν, ἀποθεῖσα τὴν περόνην της, προσήλωσεν ἐπ' ἐμοῦ τὸ διαπεραστικὸν βλέμμα της, καί:

»— Δυνατὸν νὰ μὴ εἶνε σφάλμα σας, Ὁράτιε, μοὶ εἶπεν, ἐὰν ἡ φύσις σας εἶνε ἀνίκανος νὰ ἐννοῇ τὸ εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἐνυπάρχον μεγαλεῖον τῆς γενναιοφροσύνης, οὐτινος στερεῖσθε σεῖς. Ἀλλὰ τοὐλάχιστον, τὸ ὀλιγώτερον, ὅπερ ἔχετε νὰ πράττετε, εἶνε τὸ νὰ δυσπιστῆτε πρὸς τὴν ἱκανότητά σας τοῦ κρίνειν τοὺς ἄλλους. Εἰς τὸ μέλλον φυλάττετε τὰς γνώμας σας περὶ ζητημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν εἴσθε ἱκανὸς νὰ κατανοῆτε. Αἰσθάνομαι ἀγάπην τινὰ πρὸς ὑμᾶς, χάριν τοῦ πατρός σας καὶ ἠθέλησα διὰ τοῦτο νὰ κρίνω τὴν πρὸς τὴν Μέρσην Μερρὶκ διαγωγήν σας ὑπὸ τὴν εὐμενεστέραν δι' ὑμᾶς ἔποψιν, ἀλλ' ἤδη τὴν θεωρῶ εἰλικρινῶς ὡς συμπεριφοράν, τοὐλάχιστον τοὐλάχιστον, παράφρονος.

»Καὶ τ' ἀνωτέρω ἐπίσης εἶνε πιστὴ ἀντιγραφὴ τῶν λόγων της, δεσποινὶς Βράδον· σᾶς διαβεβαιῶ ἅπαξ ἔτι ὅτι αὐτολεξεὶ εἶνε οἱ λόγοι της.

»— Ἀλλὰ μὴ καταχρᾶσθε ὑπὲρ τὸ δέον τῆς ἐπιθυμίας μου, μοὶ προσέθηκε μετ' ὀλίγον, καὶ μὴ ἐκπίπτετε τόσον εἰς τὴν ἐκτίμησίν μου, πειρώμενος νὰ διαμφισβητήσητε ὅτι εἶνε ἱκανὴ καὶ ἀξία ὅπως γίνῃ σύζυγος τοῦ ἀνεψιοῦ μου μία γυνή, ἥτις, ἐὰν ἀπέθνησκε τὴν νύκτα ταύτην, θὰ ἦτο ἀξία νὰ λάβῃ τὴν πρώτην θέσιν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

»Σᾶς ἐξέφρασα ὀλίγον ἀνωτέρω τὴν θλιβερὰν πεποίθησίν μου, ὅτι ἡ ταλαίπωρος Λαίδη Ζάνετ δὲν θὰ δυνηθῇ ἐπὶ μακρὸν ἔτι χρόνον νὰ διευθύνῃ τὰς ὑποθέ-

σεις της. Ἴσως, ὅταν διὰ πρώτην φορὰν ἀνεγνώσατε τοῦτο, ἴσως εὕρετε τὴν κρίσιν μου ὀλίγῳ πρόωρον .. Ἤδη τί λέγετε;

»Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι ἐθεώρησα περιττὸν ν' ἀπαντήσω σοβαρῶς εἰς τὴν ἀνόητον αὐτὴν ἐπιτίμησιν τῆς ἐπιτίμου παράφρονος γραίας ταύτης.

»Ἄλλως τε, καὶ κατὰ βάθος εἶχον ὀδυνηρότατα αἰσθανθῆ καὶ διαγνώσει τὴν τόσον οἰκτρὰν καταπτωσιν τοῦ φρονήματος παρὰ τῇ δεσποινίδι ταύτῃ, ἥτις προδηλότατα πηγάζει ἐκ τῆς ὁσημέραι προϊούσης διανοητικῆς καταπτώσεως.

»Ἀπήντησα ἠπίως καὶ μετὰ σεβασμοῦ. Καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν ἠξιώθην νὰ μάθω λεπτομερείας τινὰς περὶ τῶν ἐν τῷ Ἀσύλῳ σκηνῶν.

»Ἡ μήτηρ καὶ αἱ ἀδελφαί μου, ὅταν ἐπανέλαβον καὶ εἰς αὐτὰς τὰς οἰκτρὰς ταύτας λεπτομερείας, φρικωδῶς ἀηδίασαν καὶ θ' ἀηδιάσητε, δὲν ἀμφιβάλλω, ἐξίσου καὶ ὑμεῖς, ἅμα τὰς μάθητε.

»Ἡ τόσον ἐνδιαφέρον ἐμπνεύσασα μετανοοῦσα αὕτη Μαγδαληνή, ἀναμένουσα τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Λαίδης Ζάνετ, προσεποιήθη ὅτι κατελήφθη ἀπροόπτως ἀσχολουμένη εἰς κατανυκτικὴν ὑπηρεσίαν.

»Ἐκράτει κοιμώμενον ἐπὶ τῶν γονάτων της ἓν μικρὸν ἔκθετον, συγχρόνως ἐδίδασκε τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου εἰς ἕνα μικρὸν ἀλήτην, τοῦ ὁποίου τὴν γνωριμίαν εἶχε κάμει προηγουμένως εἰς τὸν δρόμον.

»Ἰδοὺ ἡ ζῶσα σκηνογραφία, ἡ μετ' ἐξιδιασμένης ὀπισθοβούλου λεπτότητος καὶ ἱκανότητος ἀναπαρασταθεῖσα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς γραίας. Δὲν ἔχω δίκαιον;

»Ἐννοεῖτε ἤδη τί ἐπηκολούθησεν, ὅταν ἡ Λαίδη Ζάνετ κατήρξατο τῶν γαμικῶν διαπραγματεύσεών της.

»Ἡ Μέρση Μερρὶκ εἶνε ἐξόχως τελειοποιημένη εἰς τὴν ὑποκρισίαν, καὶ πρέπει εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο νὰ τῆς ἀποδώσωμεν τὴν προσήκουσαν δικαιοσύνην, ἀνομολογοῦντες ὅτι εἶνε γυνή, τὴν ὁποίαν δὲν δύναταί τις νὰ παίξῃ.

»Τὰ εὐγενέστερα καὶ ὑψηλότερα αἰσθήματα ἀπεστάλαζον ἐκ τῶν χειλέων της.

»Διεκήρυξεν, ὅτι ἤθελεν ἀφιερώσει ὁλόκληρον τὸν βίον της εἰς ἔργα φιλανθρωπίας ὑπαινισσόμενα φυσικῶς διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν γονάτων της κοιμωμένου μικροῦ ἀλιτηρίου καὶ τῆς δυσειδοῦς μικρᾶς κορασίδος. Καὶ θὰ ἐνέμενεν ἀκραδάντως εἰς τὴν ἀπόφασίν της ταύτην, μεθ' ὅσας καὶ ἂν ἔμελλεν ἐκ ταύτης νὰ ὑποστῇ ἀτομικὰς πικρίας καὶ ὀδύνας, καὶ εἰς οἱανδήποτε συνεπείᾳ ταύτης καὶ ἂν ὑπέκυπτε θυσίαν τῶν αἰσθημάτων της.

»Παρατηρήσατε, ἐμβαθύνατε μὲ πόσην τέχνην ὑπηνέχθη ὅτι καὶ ἐκείνη ἀγαπᾷ τὸν Ἰούλιον.

»Ἀλλ' ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ συναινέσῃ, ὅπως δεχθῇ παρὰ τοῦ κυρίου Ἰουλίου Γκράϋ τιμὴν καὶ εὐτυχίαν, τῶν ὁποίων ἔκρινεν ἑαυτὴν ἀναξίαν. Ὅτι ἡ πρὸς ἐκεῖνον εὐγνωμοσύνη της καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ δι' ἐκεῖνον αἰσθάνεται, τὴν ἀποτρέπουσιν ἐπίσης ἀπὸ τοῦ νὰ διακυβεύσῃ ἓν τόσον λαμπρὸν μέλλον, ὡς τὸ τοῦ Ἰουλίου, συναινοῦσα εἰς γάμον, ὅστις θὰ τὸν ἐξηυτέλιζεν εἰς τὴν ἐκτίμησιν ὅλων τῶν φίλων του. Ὅτι τὸν εὐχαριστεῖ ἀπὸ καρδίας (καὶ μετὰ δακρύων) ὡς καὶ τὴν Λαίδην Ζάνετ (καὶ αὐτὴν μετὰ δακρύων), ἀλλὰ δὲν τολμᾷ, κηδομένη τῆς λαμπρᾶς φήμης τοῦ Ἰουλίου καὶ τῆς εὐτυχίας του, ν' ἀποδεχθῇ ὅ,τι προσέφερεν εἰς αὐτὴν ἐκεῖνος. Ὅτι εὔχεται διακαῶς ὅπως ὁ Θεὸς τῷ δώσει τὴν δύναμιν νὰ παρηγορηθῇ καὶ ὅπως τὸν ἐμπλήσσῃ πάσης εὐδαιμονίας, καὶ ὅτι δέεται ἐπίσης τοῦ Θεοῦ, ὅπως βοηθήσῃ καὶ ἐνισχύσῃ καὶ αὐτὴν εἰς τὸ νὰ ὑποβαστάζῃ καρτερικῶς, τὸ βαρὺ δι' αὐτὴν εἰς τὸ ἑξῆς φορτίον τοῦ βίου!

»Κατ' ἐμέ, ὁ ἀπόκρυφος καὶ κύριος σκοπὸς ὅλης ταύτης τῆς ἀξιοπεριφρονήτου κωμῳδίας εἶνε πρόδηλος.

»Θέλει νὰ κρατῇ τὸν Ἰούλιον εἰς ἀπόστασιν (ὁ Ἰούλιος, ὡς γνωρίζετε, εἶνε πτωχὸς) μέχρις οὗ κατορθώσῃ ὅπως προσθέσῃ γενναίαν τινὰ ἐνίσχυσιν εἰς τοὺς ἰσχνοὺς πόρους του ἡ Λαίδη Ζάνετ.

»Ἡ Λαίδη Ζάνετ θὰ λύσῃ τὸ βαλάντιόν της. Αὐτὸ ἐλπίζει ἡ Μέρση Μερρὶκ καὶ πρὸς τοῦτο ἐργάζεται, βραδέως . . . ἀλλ' ἀσφαλῶς.

»Ὦ! ἐὰν ἔλειπεν ἡ βδελυρὰ γλῶσσα τῆς ἀθλίας ταύτης γυναικὸς καὶ ἡ μωρὰ εὐπιστία τῆς ταλαιπώρου γραίας, ἡ ἱστορία αὕτη ὁλόκληρος θὰ ἠδύνατο εὐχερέσταται νὰ ληφθῇ ὡς βάσις μύθου δι' ἐπιτυχῆ κωμικὴν συγγραφήν.

»Ἀλλὰ τὰ θλιβερώτερα τῆς διηγήσεώς μου μέρη ἔπονται ἤδη.

»Ὅταν κατὰ τὴν πρώτην αὐτῶν συνάντησιν ἀνεκοίνωσεν ἡ Λαίδη Ζάνετ τὴν ἀπόφασιν τῆς κυρίας εἰς τὸν Ἰούλιον Γκράϋ, οὗτος ἀπώλεσεν ἀμέσως τὰς αἰσθήσεις του.

»Θὰ τὸ πιστεύσητε; . . . Καὶ ἐν τούτοις.... εἶνε ἀληθές. Παρῃτήθη καὶ αὐτοῦ τοῦ σταδίου του, καὶ αὐτῆς τῆς ἐνοριακῆς θέσεώς του. Καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ ἐκκλησία πληροῦται ἑκάστην κυριακήν, ὅπως τὸν ἀκούσῃ ὁμιλοῦντα, ὁ ἄφρων οὗτος κλείει τὴν θύραν καὶ κατέρχεται τοῦ ἄμβωνος.

»Καὶ αὐτὴ ἡ Λαίδη Ζάνετ δὲν ἐτυφλώθη τόσον ἐκ τῆς μωρίας της, ὅπως ἐπιδοκιμάσῃ παρομοίαν ἀπόφασιν. Τῷ ἀπηύθυνε ζωηρὰς προτροπὰς ἐκ συμφώνου μεθ' ὅλων τῶν φίλων του. Ἀλλ' ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς!

»Εἰς πᾶν ὅ,τι τῷ ἔλεγέ τις ἀντέτασσε μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀπάντησιν: «Τὸ σταδιόν μου ἔληξεν»... Ὁποία χλεύη!...

»Μ' ἐρωτᾶτε, πολὺ φυσικά, τί μέλλει λοιπὸν νὰ κάμῃ ἤδη ὁ ἄφρων οὗτος.

»Οὐδεμίαν δυσκολίαν ἔχω νὰ σᾶς ὁμολογήσω, ὅτι εὑρίσκεται εἰς τοιαύτην διάθεσιν πνεύματος, ἥτις δυνατὸν νὰ τὸν ἐξωθήσῃ καὶ μέχρις αὐτοχειρίας...

»Ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ μὴ θορυβηθῆτε!

»Δὲν πρέπει νὰ φοβώμεθα ὅτι θὰ κάμῃ χρῆσιν οὔτε πιστολίου, οὔτε ἀγχόνης, οὔτε τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ. Ὁ Ἰούλιος ἀσφαλῶς ἀλλὰ βραδέως βαίνει πρὸς θάνατον, μὴ ἀπαγορευόμενον οὔτε ὑπὸ τῶν θείων οὔτε ὑπὸ τῶν ἀνθρωπίνων νόμων.

»Πάντα ταῦτα εἶνε παράδοξα, τὸ ὁμολογῶ.

»Θὰ μάθετε ὅμως τὰ γεγονότα καὶ κρίνατε ὑμεῖς αὐτὴ ἐκ τούτων.

»Παραιτηθεὶς τῆς ἐνορίας του, ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του ὡς ἐθελοντοῦ εἰς νέαν τινὰ ἑταιρίαν ἱεραποστόλων, ἥτις θὰ ἐκπέμψῃ ἀποστολὴν πρὸς τὰς δυσμικὰς ὄχθας τῆς Ἀφρικῆς.

»Εὐτυχῶς ὅμως οἱ ἔντιμοι ἄνθρωποι, οἵτινες προΐστανται τῆς ἑταιρίας, ἀπέδειξαν ὅτι εἶχον πλήρη συναίσθησιν τῶν καθηκόντων των.

»Ἀφοῦ εὐγενέστατα ἐξέφρασαν τὴν ἐκτίμησίν των περὶ τῆς δεινῆς ἱκανότητος τοῦ Ἰουλίου, διὰ τῶν κολακευτικωτέρων ἐκφράσεων, ἐδήλωσαν ἐν τούτοις εἰς τὸν ἐθελοντήν, ὅτι δὲν ἠδύναντο ν' ἀποδεχθῶσι τὴν προσφοράν του ἢ μόνον ἀφοῦ ὑπεβάλλετο εἰς ἰατρικὴν ἐξέτασιν.

»Ὁ Ἰούλιος ἐδίστασεν ὀλίγον, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐδέχθη.

»Ἡ ἔκθεσις τοῦ ἰατροῦ εὐκόλως μαντεύεται.

»Εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκετο ἡ ὑγεία τοῦ Ἰουλίου ἤδη, τὸ κλῖμα τῆς δυτικῆς Ἀφρικῆς ἤθελε τὸν φονεύσει, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐντὸς τριῶν μηνῶν.

»Ὑπέστη λοιπὸν ἀποτυχίαν τελικὴν εἰς τὴν πρώτην ταύτην ἀπόπειράν του πρὸς ἀλλαγὴν σταδίου καὶ ἀπετάθη τότε εἰς τοπικήν τινα ἑταιρίαν ἐν Λονδίνῳ, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ὁποίας, ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ προβληθῇ ὁ λόγος τοῦ κλίματος.... τὸ λέγω μετὰ λύπης... ἐπέτυχε.

»Καὶ ἤδη εὑρίσκεται ἐπὶ τὸ ἔργον. Ἐν ἄλλοις λόγοις, ριψοκινδυνεύει ἀφρόνως τὴν ζωήν του ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἱεραποστολικῆς ταύτης ἑταιρίας, ἥτις τὸν ἀπέστειλεν εἰς ἓν τῶν μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένων προαστείων τοῦ Λονδίνου.

»Ἡ συνοικία αὕτη εὑρίσκεται ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ταμέσεως καὶ εἶνε τὸ θέατρον τῶν ἐπιδρομῶν τῶν χειρίστων καὶ μᾶλλον ἀπελπίδων κακούργων, ἐκ τῶν τῆς ὑποστάθμης τοῦ πληθυσμοῦ τῆς μητροπόλεως. Τόσον δ' ἀφ' ἑτέρου πυκνῶς καὶ ρυπαρῶς οἰκεῖται, ὥστε σπανίως μεσολαβεῖ ἀνάπαυλά τις ἀπὸ τῶν ἀλληλοδιαδόχων προσβολῶν διαφόρων ἐπιδημιῶν.

»Εἰς τὸν φρικαλέον τοῦτον τόπον καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἐπικινδύνων ἐκείνων ἀνθρώπων, ἐργάζεται ἤδη ὁ Ἰούλιος ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας.

»Οὐδεὶς τῶν παλαιῶν αὐτοῦ φίλων τὸν βλέπει ποτέ. Ἀφ' ἧς μάλιστα ἀνέλαβε τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπισκεφθῇ οὔτε αὐτὴν τὴν Λαίδην Ζάνετ.

»Ἡ ἐντολή μου ἐξεπληρώθη. Ἤδη πλέον σᾶς εἶνε γνωστὰ ὅλα τὰ συμβάντα.

»Λοιπόν, ἔχω ἄδικον ἀτενίζων θλιβερῶς πρὸς τὸ μέλλον;

»Δὲν δύναμαι νὰ λησμονήσω, ὅτι ὁ δυστυχὴς οὗτος ὑπῆρξεν ἄλλοτε φίλος μου, καὶ δὲν βλέπω δυστυχῶς κατὰ βάθος οὐδεμίαν ἐλπίδα δι' αὐτόν.

»Ἀντιμετωπίζει εὐτόλμως καὶ προκαλεῖ περιφρονητικῶς τὴν ἀγριότητα τῶν κακούργων καὶ ἀψηφεῖ τὸν κίνδυνον τοῦ ἐκ τῆς ἐπαφῆς μολυσμοῦ !..

»Τίς θὰ δυνηθῇ νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῆς τρομερᾶς ταύτης ἐργασίας του ;

»Ἓν μόνον πρόσωπον καὶ ἡ μετ' αὐτοῦ ἕνωσίς του θὰ ἦτο ὁριστικῶς τὸ τέλος τῆς ἀπωλείας του.

»Ἐννοῶ τὴν Μέρσην Μερρίκ

»Κύριος οἶδεν ὁποῖα δυστυχήματα θὰ ὑποχρεωθῶ νὰ σᾶς ἀνακοινώσω εἰς προσεχῆ ἐπιστολήν μου.

»Ἐπειδὴ εἶσθε τόσον καλή, ὥστε νά μοι ζητῆτε νὰ σᾶς δώσω εἰδήσεις καὶ περὶ τῶν κατ' ἐμέ, εὐχαριστῶν ὑμᾶς ἐπὶ τῷ ἐνδιαφέροντι, σᾶς προσθέτω ὅτι ἔχω πολὺ ὀλίγα πράγματα νὰ σᾶς εἴπω.

»Μεθ' ὅσα ὑπέστην, ἰδὼν ἅπαντα τὰ αἰσθήματά μου ὑβρισθέντα, τὴν ἐμπιστοσύνην μου προδοθεῖσαν, τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος, δὲν εὑρίσκομαι εἰς κατάστασιν ν' ἀποφασίσω ὁριστικῶς τί θὰ κάμω ἀργότερα.

»Περὶ συνεχίσεως τοῦ πρώην ἐπαγγέλματός μου, περὶ ἐπανόδου εἰς τὰς τάξεις τῶν βαθμοφόρων τοῦ στρατοῦ, δὲν θέλω οὔτε ν' ἀκούσω.

»Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τῆς ἰσότητος, τὸ ταπεινότερον ὄν, ἀρκεῖ νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἐξετάσεις, καὶ δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν μὲ ἐμέ, νά με ἀποκαλέσῃ ἀδελφόν του, καὶ ἴσως ἴσως ἡμέραν τινὰ καὶ νὰ μὲ διατάσσῃ, προαγόμενος ὡς ἀνώτερός μου εἰς ἱεραρχικὴν βαθμολογίαν !

»Ἐὰν σκέπτωμαι να ἐπιδοθῶ εἰς στάδιόν τι, τοῦτο εἶνε τὸ διπλωματικόν.

Ἡ γέννησις καὶ ἡ ἀνατροφὴ ἀσκοῦσιν ἀκόμη ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ ἐπιρροήν τινα εἶνε δὲ οὐσιώδη προσόντα προαγωγῆς εἰς τὸν κλάδον τοῦτον τῆς δημοσίας ὑπηρεσιας.

»Ἀλλ' εἰσέτι οὐδὲν ὁριστικὸν ἀπεφάσισα.

»Ἡ μήτηρ μου καὶ αἱ ἀδελφαί μου, ἐν ᾗ περιπτώσει ἐπανήρχεσθε εἰς Ἀγγλίαν, μὲ παρακαλοῦσι νὰ σᾶς γράψω, ὅτι μετ' ἀπείρου εὐχαριστήσεως ἤθελον σᾶς γνωρίσει.

»Συμπαθοῦσαι καὶ αὗται μετ' ἐμοῦ, δὲν λησμονοῦσιν ὅτι καὶ ὑμεῖς ἐπίσης ὑπεφέρατε.

»Ὅταν δυνηθῆτε νὰ κάμητε τὴν πρώτην παρ' αὐταῖς ἐπισκεψίν σας, ἐγκάρδιος ὑποδοχὴ ἀναμένει ὑμᾶς.

»Ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ ὑμέτερος.

»Ὁράτιος Δεχόλτ».

Β'

Ἡ δεσποινὶς Βράδον τῷ κυρίῳ Ὁρατίῳ Δεχόλτ.

«Ἀαγπητὲ κύριε Δεχόλτ.

»Ἐγκαταλείπω ἐπί τινα χρόνον τὰς λοιπὰς ἀσχολίας μου, ὅπως σᾶς εὐχαριστήσω ἐπὶ τῇ λίαν ἐνδιαφερούσῃ καὶ φιφιλικωτάτῃ ἐπιστολῇ σας.

»Πόσον ὡραῖα περιγράφετε τὰ πράγματα ! Πόσον ἀκριβῶς τὰ κρίνετε !

»Ἐὰν ἡ φιλολογία κατεῖχεν ὑψηλοτέραν τινὰ θέσιν ἐν τῇ κλίμακι τῶν ἐπαγγελμάτων, σχεδὸν θὰ σᾶς συνεβούλευον... ἀλλ' ὄχι· διότι, ἐὰν εἰσήρχεσθε εἰς τὸ φιλολογικὸν στάδιον, πῶς θὰ ἠδύνασθε ν' ἀνθέξητε, ἔχοντες νὰ κάμητε μὲ τοὺς τετριμμένους καὶ συνήθεις ἀνθρώπους, μεθ' ὧν ἀναγκαίως θὰ ἤρχεσθε εἰς συνάφειαν ;

»Μεταξύ μας λοιπὸν ἤδη σᾶς λέγω, ὅτι προκειμένου περὶ τοῦ κυρίου Ἰουλίου Γκραϋ, πάντοτε ἔκρινα ὅτι ὑπερετίμησαν αὐτὸν πλέον τοῦ δέοντος.

»Δὲν θέλω νὰ εἴπω, ὅτι ἐδικαίωσε τὴν περὶ αὐτοῦ γνώμην μου. Θέλω μόνον νὰ εἴπω ὅτι τὸν οἰκτείρω.

»Ἀλλ', ἀγαπητὲ κύριε Ὁράτιε, πῶς δύναται τὸ ὑγιὲς πνεῦμά σας νὰ ἀναγνωρίζῃ κἂν τὸ θλιβερὸν δίλημμα, ὅπερ τὸν ἀναμένει ;

»Ν' ἀποθάνῃ δηλαδὴ εἰς τὸ φρικαλέον ἐκεῖνο προάστειον, ἢ νὰ ἐμπέσῃ εἰς τοὺς ὄνυχας τῆς ἀθλίας ἐκείνης τυχοδιώκτιδος;

»Καὶ ὑπάρχει κἂν ὅρος συγκρίσεως μεταξὺ τῶν δύο τούτων ;

»Προτιμότερον μυριάκις ν' ἀποθάνῃ μᾶλλον ἐν τῇ ἐκπληρώσει ἐντίμου καθήκοντος ἢ νὰ νυμφευθῇ τὴν Μέρσην Μερρίκ!

»Ἔγραψα τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς ταύτης, δύναμαι νὰ εἴπω, εἰς τρόπον, ὥστε νὰ τελειώσω ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, ἐνδιατρίβουσα περὶ παν ὅ,τι ἀφορᾷ αὐτήν, διότι θ' ἀναμένω ἀνυπομόνως προσεχῆ ἐπιστολήν σας. Μὴ ὑποθέσητε οὔτε στιγμὴν ὅτι αἰσθάνομαι τὴν ἐλαχίστην περιέργειαν ὅπως μανθάνω τὰ κατὰ τὴν δολερὰν καὶ ἀθλίαν ταύτην γυναῖκα. Τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ δι' αὐτὴν αἰσθάνομαι εἶνε ἁπλῶς εὐαγγελικόν, ἐξ οἴκτου.

»Δι' ἄτομα, ὡς ἐγώ, ὧν τὸ πνεῦμα ἀσχολεῖται περὶ τὰ θρησκευτικά, εἶνε ταῦτα τρομεραὶ γνώσεις.

»Ὅταν αἰσθανθῶ τὸν δαίμονα πλησίον μου, θὰ εἶνε μέσον τι τῆς θείας χάριτος ὅπως ἀναμιμνήσκωμαι τὴν Μέρσην Μερρίκ.

»Τάλαινα Λαίδη Ζάνετ ! Τὰ συμπτώματα τῆς διανοητικῆς καταπτώσεως, περὶ ὧν τόσον λεπτῶς πραγματεύεσθε, καὶ ἐγὼ αὐτὴ τὰ διέγνωσα κατὰ τὴν τελευταίαν συνέντευξιν, ἣν ἔσχον μετ' αὐτῆς.

»Ἐὰν εὕρητε τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν, λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ τῇ εἴπητε, ὅτι καὶ τόρα καὶ πάντοτε ἀναπέμπω εὐχὰς ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ προσθέσατε, παρακαλῶ, καὶ ὅτι δὲν λείπω ποτὲ ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναφέρω τὸ ὄνομά της εἰς τὰς δεήσεις μου.

»Εὐλογῶ τὴν τύχην, ἥτις ἀκριβῶς περὶ τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου θὰ μὲ κάμῃ νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν Ἀγγλίαν.

»Τὰ κατ' ἐμὲ ἐβελτιώθησαν κατὰ τὸ διάστημα, ὅπερ διέρρευσεν ἀπὸ τῆς προλαβούσης ἐπιστολῆς μου μέχρι σήμερον.

»Ἔλαβον θέσιν ἀναγνωστρίας καὶ ἀκολούθου παρά τινι κυρίᾳ, ὁ σύζυγος τῆς ὁποίας εἶνε ἐκ τῶν ἀνωτάτων δικαστικῶν ὑπαλλήλων τῆς χώρας ταύτης.

»Περὶ αὐτοῦ δὲν ἐνδιαφέρομαι καὶ τόσον· εἶνε ὅ,τι καλοῦσιν αὐτοποίητος.

»Ἀλλ' ἡ σύζυγός του εἶνε θελκτικωτάτη. Ἐκτὸς ὅτι εἶνε ἀγχινουστάτη καὶ εὐπαίδευτος, ἀλλ' ὑπερέχει πολὺ καὶ κατὰ γένος τὸν σύζυγόν της.

»Θὰ μ' ἐννοήσητε πληρέστατα, ὅταν εἴπω ὅτι κατάγεται ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Σόμμερυ δὲ-Πομμερῆ. Οὐχὶ τῶν Πομμερῆ-δὲ-Σόμμερυ, οἵτινες, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἰδίων σας γνώσεων τῶν ἀρχαίων οἰκογενειῶν θὰ γνωρίζετε, ἀξιοῦσιν ἀνύπαρκτα δικαιώματα δεσμῶν συγγενείας μετὰ τοῦ νεωτέρου κλάδου τοῦ ἀρχαίου τούτου γένους.

»Θὰ εὑρισκόμην τελείως εὐτυχὴς ἐν τῇ ἀναστροφῇ μετὰ τῆς εὐγενοῦς καὶ ἀγαθοῦς κυρίας ταύτης, ἧς ἀπολαμβάνω ἤδη, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε καὶ μικρόν τι νέφος εἰς τὸν αἴθριον τοῦτον ὁρίζοντα.

»Τὸ κλῖμα τοῦ Καναδᾶ δὲν εἶνε εὐνοϊκὸν διὰ τὴν ἐξαίρετον φίλην μου, ἐφ' ᾧ οἱ ἰατροὶ τὴν συνεβούλευσαν νὰ διέλθῃ τὸν χειμῶνα εἰς τὸ Λονδῖνον.

»Ἕνεκα λοιπὸν τῆς ἀφορμῆς ταύτης θὰ προτιμηθῶ ἐγώ, ὅπως τὴν συνοδεύσω.

»Μετὰ τἀνωτέρω φρονεῖτε ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ προσθέσω ὅτι ἡ πρώτη ἐπίσκεψίς μου ἔσται ἡ πρὸς τὴν οἰκογένειάν σας;

»Αἰσθάνομαι ἤδη ἐμαυτὴν ἡνωμένην διὰ δεσμοῦ συμπαθείας πρὸς τὴν εὐγενεστάτην μητέρα σας καὶ τὰς ἐξαιρέτους ἀδελφάς σας. Ὑπάρχει τις ἀόρατος ἠθικὸς σύνδεσμος μεταξὺ τῶν ἐξ εὐγενοῦς γένους γυναικῶν, δὲν εἶνε ἀληθές ;

»Μετὰ τῶν ἐνθερμοτέρων εὐχαριστιῶν μου, τῶν ἐγκαρδιωτέρων ἀναμνήσεων καὶ τῆς ἐκ τῶν προτέρων διαβεβαιώσεως περὶ τῆς εὐχαριστήσεως, ἣν θὰ αἰσθανθῶ ἐπὶ τῇ λήψει τῆς προσεχοῦς ἐπιστολῆς σας, θεωρεῖτέ με, ἀγαπητὲ κύριε Δεχόλτ, εἰλικρινέστατα ἀφωσιωμένην φίλην.

»Χάρις Βράδον».

Γ'

Ὁ κύριος Ὁράτιος Δεχὸλτ τῇ δεσποινίδι Χάριτι Βράδον.

«Ἀγαπητὴ δεσποινὶς Βράδον.

»Σύγγνωτέ μοι, παρακαλῶ, ἐπὶ τῇ μακρᾷ σιωπῇ μου. Ἀνέβαλλον ἀπὸ ταχυδρομείου εἰς ταχυδρομεῖον νὰ σᾶς γράψω, ἐπὶ τῇ φρούδῃ πάντοτε ἐλπίδι τοῦ νὰ εὑρεθῶ εἰς θέσιν νὰ σᾶς δώσω εὐχαρίστους εἰδήσεις.

»Ἀλλὰ φεῦ ! Ἡ προσδοκία μου αὕτη ὑπῆρξε ματαία.

»Τὰ ἀπαισιώτερα τῶν προαισθημάτων μου ἐπραγματοποιήθησαν.

»Τὸ καθῆκόν μου εἶνε ὀδυνηρόν, διότι μὲ ὑποχρεοῖ νὰ σᾶς γράψω ἐπιστολήν, ἥτις θὰ σᾶς προξενήσῃ καὶ ἔκπληξιν καὶ ἀγανάκτησιν.

»Ὅθεν ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἀφηγηθῶ τὰ γεγονότα ἐν τῇ σειρᾷ, καθ' ἣν ἐτελέσθησαν.

»Τοιουτοτρόπως θὰ δυνηθῶ τοὐλάχιστον νὰ προδιαθέσω τὸ πνεῦμά σας πρὸς ὅσα προχωροῦσα θ' ἀναγινώσκητε.

»Τρεῖς περίπου ἑβδομάδας μετὰ τὴν χρονολογίαν τῆς προλαβούσης ἐπιστολῆς μου, ὁ Ἰούλιος Γκράϋ ἀπέτισε σκληρῶς τὴν ἀλαζονικὴν γενναιότητά του.

»Δὲν ἐννοῶ ὅτι ἐκακοποιήθη ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἠθέλησε νὰ ζῇ· τοὐναντίον ἐπέτυχεν, ὅσον καὶ ἂν φαίνεται ἀπίστευτον ἐκ πρώτης ὄψεως, νὰ ἐμπνεύσῃ ἀγαθὴν ἰδέαν εἰς τοὺς φαύλους, οἵτινες τὸν περιεστοίχουν.

»Ὡς ἡδυνήθην νὰ μάθω, ἤρχισαν νὰ αἰσθάνωνται σεβασμὸν πρὸς τὸ θάρρος καὶ τὴν εὐτολμίαν του, ἐξ ὧν ἐμπνεόμενος μετέβη νὰ ριψοκινδυνεύσῃ μεταξὺ αὐτῶν καὶ κατέληξαν εἰς τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἠσθάνετο οὗτος εἰλικρινὲς καὶ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς βελτιώσεώς των καὶ τῆς εὐημερίας των.

»Ἔπεσεν ὅμως θῦμα τοῦ ἑτέρου κινδύνου, ὃν ἐμνημόνευον ἐν τῇ προηγουμένῃ ἐπιστολῇ μου, τῆς ἐπιδημίας.

»Μόλις ὀλίγον χρόνον ἀφ' ἧς ἤρξατο τοῦ ἔργου του εἰς τὴν συνοικίαν ἐκείνην, ἐνέσκηψε πυρετὸς κακοήθους φύσεως.

»Ἐμάθομεν ὅτι ὁ Ἰούλιος εἶχε προσβληθῇ ὑπὸ τῆς ἐπιδημίας πολὺ ἀργὰ πλέον, ὅπως μετενεχθῇ μακρὰν τῆς κατοικίας ἣν κατεῖχεν ἐν τῇ γειτονίᾳ.

»Προέβην ἐγὼ αὐτὸς εἰς ἐρεύνας, μόλις ἐμάθομεν τὴν δυσάρεστον εἴδησιν.

»Ὁ ἰατρός, ὅστις διηύθυνε τὰ τῆς θεραπείας του δὲν ἠδύνατο νὰ μᾶς ἐγγυηθῇ περὶ τῆς ζωῆς του.

»Κατὰ τὸ θλιβερὸν τοῦτο συμβὰν ἡ ταλαίπωρος Λαίδη Ζάνετ, βιαία καὶ παράλογος, ὡς πάντοτε, ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ μέγαρόν της καὶ νὰ κατοικήσῃ πλησίον τοῦ ἀνεψιοῦ της.

»Ἐπειδὴ ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τὴν καταπείσωμεν, περὶ τῆς παραλόγου ἀνοησίας της τοῦ ν' ἀφήσῃ τὴν οἰκίαν της καὶ τὰς συνήθεις καὶ ἀναγκαίας εἰς τὴν ἡλικίαν της ἀναπαύσεις καὶ εὐμαρείας της, ἐσκέφθην ὅτι καθῆκόν μου ἦτο νὰ τὴν συνοδεύσω.

»Εὕρομεν μίαν οἰονεὶ κατοικίαν εἰς ἓν πανδοχεῖον ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ. Τὸ κατάστημα τοῦτο ἐσυχνάζετο κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ πλοιάρχων καὶ μεσιτῶν.

»Ἀνέλαβον ἐγὼ νὰ προμηθεύσω τοὺς καλλιτέρους ἰατρούς, διότι ἡ προκατάληψις τῆς Λαίδης Ζάνετ κατὰ τῶν ἰατρῶν τὴν ἠνάγκαζε ν' ἀναθέσῃ ἐξ ὁλοκλήρου τὴν φροντίδα ταύτην εἰς ἐμέ.

»Εἶνε ἀνωφελὲς νὰ σᾶς βαρύνω μὲ φορτικὰς λεπτομερείας περὶ τῆς ἀσθενείας τοῦ Ἰουλίου.

»Ἡ νόσος ἠκολούθησε τὴν τεταγμένην πορείαν της μετ' ἀπειλητικῶν διαλείψεων παραληρημάτων ἢ ὑψίστης ἀτονίας, ἀλληλοδιαδόχων.

»Τὰ κατόπιν γεγονότα, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀνακοινώσω, δὲν μοι ἐπιτρέπουσι νὰ ἐνδιατρίψω πολὺ περὶ τῶν κατὰ τὴν νόσον τοῦ δυστυχοῦς νέου.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ ἀναφαινόμεναι παρακρούσεις τῆς φαντασίας, εἰς τοὺς προσβαλλομένους ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης, διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων εἰς τὰ διάφορα κρούσματα.

Εἰς τὸν Ἰούλιον περιεστρέφοντο πᾶσαι περὶ ἓν ἀντικείμενον. Ὡμίλει ἀκαταπαύστως περὶ τῆς Μέρσης Μερρίκ, ἱκετεύων ἀδιαλείπτως τοὺς ἰατροὺς νὰ λάβωσι τὴν καλωσύνην νὰ τὴν ἀνεύρωσι καὶ τῷ τὴν φέρωσι πλησίον του.

»Νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἡ μοναδικὴ αὕτη ἰδέα ἀπησχόλει ἀποκλειστικῶς τὸ πνεῦμά του, καὶ αὐτῆς μόνον τὸ ὄνομα ὑπῆρχεν εἰς τὰ χείλη του.

»Κατὰ φυσικὴν συνέπειαν οἱ ἰατροί μοι ἀπέτειναν ἐρωτήσεις περὶ τοῦ ἀπόντος τούτου προσώπου.

»Ἠναγκάσθην λοιπὸν ὑπὸ ἀπόλυτον ἐχεμύθειαν νὰ τοῖς διηγηθῶ ξηρῶς καὶ ἐν συντόμῳ τὰ λαβόντα χώραν.

»Ὁ μὲν ἔξοχος ἰατρός, ὃν εἶχον καλέσει, ὅπως διευθύνῃ τὴν θεραπείαν, προσηνέχθη ἄριστα.

»Μόλον ὅτι κατήγετο ἐκ ταπεινῆς λαϊκῆς τάξεως, ἐν τούτοις, παραδόξως, εἶχεν ἔνστικτα γνησίου ἐκ γεννετῆς εὐγενοῦς.

»Ἐνόησε κάλλιστα τὴν ὀδυνηρὰν ἡμῶν θέσιν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἀξιοπρεπείας μας, ὅπερ ἔδει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ἥτις ἐπέβαλλεν ὅπως μὴ εἰσαχθῇ παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ ἀσθενοῦς ἄτομον, ὡς τὴν Μέρσην Μερρίκ.

[Ἕπεται συνέχεια]. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΑΝΔΩΝΗΣ

GUY DU MAUPASSANT

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Διήγημα.

Τὴν ἠγάπων ἐμμανῶς! Διατί ἀγαπᾷτις; Εἶνε παράδοξον μίαν μόνον ὕπαρξιν νὰ βλέπωμεν ἐν τῷ κόσμῳ, μίαν μόνην σκέψιν νὰ ἔχωμεν ἐν τῷ πνεύματί μας, ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν μίαν ἐπιθυμίαν, καὶ ἐν τῷ στόματί μας ἓν μόνον ὄνομα· ἓν ὄνομα ἀνερχόμενον ἀπαύστως, ἐκ τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς εἰς τὰ χείλη, ὡς τὸ ἀναβλύζον ὕδωρ πηγῆς τινος, καὶ τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνομεν πάντοτε, πανταχοῦ, ὡς προσευχήν.

Δὲν θὰ διηγηθῶ ποσῶς τὴν ἱστορίαν μας· ὁ ἔρως μίαν μόνην ἔχει ἱστορίαν, πάντοτε τὴν αὐτήν. Τὴν συνήντησα καὶ τὴν ἠγάπησα. Ἰδοὺ τὸ πᾶν. Καὶ εἶχον ζήσει ἐπὶ ἓν ἔτος διὰ τοῦ ἔρωτός της, ἐν ταῖς ἀγκάλαις της, ἐν τῇ θωπείᾳ της τοιουτοτρόπως, ὥστε ἠγνόουν πλέον ἐὰν ἐξημέρωνεν ἢ ἐνύκτωνεν, ἐὰν ἀπέθνησκον ἢ ἔζων, ἐὰν ἤμην ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἢ ἀλλαχοῦ.

Καὶ ἰδοὺ ὅτι αὕτη ἀπέθανε. Πῶς; δὲν γνωρίζω, οὐδὲν γνωρίζω πλέον...

Εἰσῆλθε βεβρεγμένη βροχεράν τινα ἑσπέραν καὶ τὴν ἐπαύριον ἔβηχεν. Ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα περίπου ἔβηχε, καὶ ἔπεσε κλινήρης.

Τί συνέβη; δὲν γνωρίζω ἐπὶ πλέον...

Οἱ ἰατροὶ ἤρχοντο, ἔγραφον, ἀπήρχοντο. Αἱ χεῖρές της ἔκαιον, τὸ μέτωπόν της ἐφλέγετο, καὶ τὸ περίλυπον βλέμμα της ἔλαμπε. Τῇ ὡμίλουν, μοὶ ἀπεκρίνετο. Τί εἴπομεν; δὲν γνωρίζω τίποτε. Τὸ πᾶν ἐλησμόνησα, τὸ πᾶν, τὸ πᾶν!.... Ἀπέθανεν, ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα τὸν ἐλαφρόν της στεναγμόν, τὸν τελευταῖον. Ἡ νοσοκόμος εἶπεν: «Ἀχ!» ἐνόησα, ἐνόησα!...

Οὐδὲν ἐγνώριζα πλέον. Οὐδέν. Εἶδον ἱερέα τινά, ὅστις ἐπρόφερε τὴν λέξιν: «Ἡ ἐρωμένη σας». Μοὶ ἐφάνη, ὅτι τὴν ὕβριζεν. Ἀφ' ἧς αὕτη ἀπέθανε, δὲν εἶχον πλέον τὸ δικαίωμα νὰ γνωρίζωσι τοῦτο. Τὸν ἐδίωξα. Ἄλλος τις ἦλθεν, ὅστις μοὶ ὡμίλησε συγκεκινημένος διὰ τὴν κηδείαν. Ἔκλαιον, ὅταν μοὶ ἔλεγε δι' ἐκείνην.

Δὲν γνωρίζω τίποτε πλέον. Ἐνθυμοῦμαι μόνον τὸ φέρετρον, τὸν κρότον τῆς σφύρας, ὅταν τὴν ἔκλεισαν ἐντός. Ἄχ!... Θεέ μου!...

Τὴν ἔθαψαν! τὴν ἔθαψαν! Αὐτήν! ἐν ἐκείνῳ τῷ λάκκῳ. Ἔφυγον, ἔτρεξα, ἐβάδισα ἐπὶ μακρὸν διὰ μέσου τῶν ὁδῶν καὶ εἶτα ἐπανῆλθον οἴκοι. Τὴν ἐπαύριον ἀνεχώρησα διὰ ταξείδιον.

*
* *

Χθές, ἐπέστρεψα εἰς Παρισίους.

Ὅτε ἐπανεῖδον τὸ δωμάτιόν μου, τὸ δωμάτιόν μας, τὴν κλίνην μας, τὰ ἔπιπλά μας, πᾶν ὅ,τι μένει ἐκ τῆς ζωῆς τινος μετὰ τὸν θάνατόν του, κατελήφθην ὑπὸ λύπης τόσον σφοδρᾶς, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀνοίξω τὸ παράθυρον καὶ νὰ ριφθῶ ἐν τῇ ὁδῷ.

Μὴ δυνάμενος πλέον νὰ διαμείνω ἐν μέσῳ τῶν πραγμάτων τούτων, τῶν τοίχων αὐτῶν, οἵτινες τὴν εἶχον περικλείσει, προφυλάξει, καὶ οἵτινες εἰς τὰς ἀδιοράτους αὐτῶν σχισμάδας θὰ διεφύλαττον ἴχνη τῆς ὑπάρξεώς της, ἔλαβον τὸν πίλον μου ἵνα φύγω.

Αἴφνης, καθ' ἣν στιγμὴν ἔφθανον πρὸς τὴν θύραν, διῆλθον ἔμπροσθεν τοῦ μεγάλου κατόπτρου τοῦ προθαλάμου, τὸ ὁποῖον αὕτη εἶχε τοποθετήσει ἐκεῖ, ἵνα βλέπῃ τὸν στολισμόν της, τὸν τέλειον, τὸν ὡραῖον στολισμόν της, ἀπὸ τοῦ πίλου μέχρι τῶν ὑποδημάτων.

Καὶ ἐστάθην διὰ μιᾶς ἀντικρὺ τοῦ κατόπτρου τούτου ἐν τῷ ὁποίῳ τοσάκις εἶδον τὴν εἰκόνα της. Ναί! τὴν εἰκόνα της, τὴν ὁποίαν ὤφειλε νὰ φυλάττῃ.

Ἤμην ἐκεῖ ὄρθιος, φρίττων, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τῆς ὑάλου, ἐπὶ τῆς ὁμαλῆς ὑάλου, τῆς κενῆς, ἀλλ' ἥτις τὴν εἶχε περιλάβει ὁλόκληρον, τὴν ἐκέκτητο ὡς καὶ ἐγώ, ὡς τὸ περιπαθὲς βλέμμα μου. Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἠγάπων τὸ κάτοπτρον τοῦτο .... τὸ ἤγγισα .... ἦτο ψυχρόν! Ὤ! ἡ ἀνάμνησις! Κάτοπτρον λυπηρόν, κάτοπτρον φλογερόν, κάτοπτρον φρικῶδες, ὅπερ μοὶ προξενεῖς ὅλας τὰς βασάνους! Εὐτυχεῖς οἱ ἄνθρωποι, ὧν ἡ καρδία, ὁμοιάζει πρὸς τὸ κάτοπτρον ἐν ᾧ ὁλισθαίνουσι καὶ ἐξαλείφονται πάντα τὰ ἐναυτῷ κατοπτρισθέντα ἀντικείμενα, πᾶν τὸ διελθὸν πρὸ αὐτοῦ! Πῶς ὑποφέρω!

*
* *

Ἐξῆλθον καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζω, χωρὶς νὰ θέλω, ἐπορεύθην πρὸς τὸ κοιμητήριον. Εὗρον τὸν τάφον της ἁπλούστατον. Σταυρὸς ἐκ μαρμάρου μετὰ τῶν ὀλίγων λέξεων:

«Ἠγάπα, ἠγαπᾶτο καὶ ἀπέθανεν».

Ἦτο αὕτη ἐκεῖ, ἐκεῖ ὑποκάτω! Ὁποία φρίκη! Ὠλόλυζον κύπτων πρὸς τὴν γῆν. Ἔμεινα ἐκεῖ ἐπὶ μακρόν, ἐπὶ μακρόν. Κατόπιν παρετήρησα, ὅτι ἡ ἑσπέρα ἐπλησίαζε. Τότε ἐπιθυμία παράδοξος, παράφρων ἐπιθυμία ἐραστοῦ ἀπηλπισμένου, μὲ ἐκυρίευσεν. Ἤθελον νὰ διέλθω τὴν νύκτα πλησίον αὐτῆς, τὴν τελευταίαν νύκτα, νὰ κλαύσω ἐπὶ τοῦ τάφου της. Ἀλλὰ θὰ μὲ ἔβλεπον, θὰ μὲ ἐξεδιώκον. Πῶς νὰ κάμω; Ἠγέρθην καὶ ἤρχισα νὰ περιπλανῶμαι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῶν νεκρῶν. Ἐβάδιζον, ἐβάδιζον. Πόσον αὕτη ἡ πόλις εἶνε μικρά, παραβαλλομένη πρὸς τὴν ἄλλην τῶν ζώντων! Καὶ ἐν τούτοις πόσον πολυαριθμότεροι εἶνε οὗτοι οἱ νεκροὶ τῶν ζώντων. Χρειαζόμεθα μεγάλας οἰκίας, ὁδούς, πλατείας, διὰ τὰς τέσσαρας γενεὰς αἵτινες ζῶσιν, αἵτινες πίνουσι τὸ ὕδωρ τῶν πηγῶν, τὸν οἶνον τῶν ἀμπέλων καὶ τρώγουσι τὸν ἄρτον τῶν ἀγρῶν.

Καὶ δι' ὅλας τὰς γενεὰς τῶν θνητῶν, δι' ὅλην τὴν κλίμακα τῆς ἀπελθούσης ἀνθρωπότητος μέχρις ἡμῶν, σχεδὸν τιποτε! Ἡ ζωοδοτέρα γῆ τὰς ἀφανίζει εἰς τοὺς κόλπους της, ἡ λήθη τὰς ἐξαλείφει!

Εὑρέθην μόνος, ὅλως μόνος. Ἔστην ὄπισθεν ἀκμαίου δένδρου καὶ ἐκρύβην ἐκεῖ ὁλόκληρος ὑπὸ τῶν μεγάλων καὶ πυκνῶν κλάδων του ἀναμένων ὡς ναυαγὸς εὑρισκόμενος ἐπί τινος συντρίμματος.

Ὅταν ἐπῆλθε τὸ σκότος, ἀφῆκα τὸ καταφύγιόν μου καὶ ἤρχισα βαδίζων ἡσύχως ἐπὶ τῆς ἐκ νεκρῶν πλήρους ταύτης γῆς.

Ἐπλανήθην ἐπὶ μακρόν, ἐπὶ μακρόν. Δὲν τὴν ἐπανεύρισκον. Ἔχων τοὺς βραχίονας τεταμένους, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτούς, προσψαύων τοὺς τάφους διὰ τῶν χειρῶν μου, προσκρούων εἰς αὐτοὺς διὰ τῶν ποδῶν μου, διὰ τῶν γονάτων μου, ἐβάδιζον χωρὶς νὰ τὴν εὕρω. Ἤγιζον, ἠρεύνων ὡς τυφλός τις ζητῶν τὸν δρόμον του. ἔψαυον λίθους, σταυρούς, κιγκλιδώματα στεφάνους ὑαλίνους, στεφάνους ἀνθέων μαραμμένων! ἀνεγίνωσκον τὰ ὀνόματα διὰ τῶν δακτύλων μου περιάγων τούτους ἐπὶ τῶν γραμμάτων. Ὁποία νύξ! Ὁποία νύξ! Δὲν τὴν ἐπανεύρισκον!

* * *

Ἡ σελήνη ἐκρύπτετο! Ὁποία νύξ! ἐφοβούμην φρικωδῶς ἐντὸς τῶν στενῶν αὐτῶν ἀτραπῶν, μεταξὺ δύο στοίχων ἐκ τάφων! Τάφοι! τάφοι! τάφοι! Πάντοτε τάφοι! Δεξιά, ἀριστερά, ἔμπροσθέν μου, πέριξ μου, πανταχοῦ τάφοι! Ἐκάθησα ἐπί τινος ἐξ αὐτῶν, διότι ἠδυνάτουν πλέον νὰ βαδίσω· τόσον τὰ γόνατά μου ἐκάμπτοντο. Ἤκουον τὴν καρδίαν μου νὰ πάλλῃ ζωηρῶς· ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι ἐπίσης ἤκουον! Τί; θόρυβον συγκεχυμένον, ἀκατονόμαστον! Ὁ θόρυβος οὗτος συνέβαινεν ἆρά γε ἐν τῇ ἐκμανείσῃ κεφαλῇ μου, ἐν τῇ ζοφερᾷ νυκτί, ἢ ὑπὸ τὴν μυστηριώδη γῆν, τὴν ἐσπαρμένην δι' ἀνθρωπίνων πτωμάτων; Παρετήρουν ἀπαύστως πέριξ μου!

Ἐπὶ πόσον διέμεινα ἐκεῖ; δὲν γνωρίζω. Ἤμην παραλελυμένος ἐκ τοῦ τρόμου, ἀναίσθητος ἐκ τῆς φρίκης, σχεδὸν ἀποθαμένος.

Αἴφνης μοὶ ἐφάνη, ὅτι ἡ μαρμαρίνη πλὰξ ἐφ' ἧς ἐκαθήμην, ἐκινεῖτο. Βεβαίως ἐκινεῖτο, ὡς ἐὰν τὴν ὑπεμόχλευον. Δι' ἑνὸς πηδήματος ἐρρίφθην ἐπὶ τοῦ πλησίον τάφου, καὶ εἶδον, καὶ εἶδον τὸν λίθον, ὃν μόλις ἀφῆκα ν' ἀνορθοῦται· ἐφάνη ὁ νεκρὸς γεγυμνωμένος, σκελετός. Διὰ τῆς κυρτῆς αὐτοῦ ράχεως τὸν ἀνεσήκωσεν. Ἔβλεπον, ἔβλεπον κάλλιστα, εἰ καὶ ἡ νὺξ κατέστη βαθυτάτη. Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ εἶχον δυνηθῆ ν' ἀναγνώσω:

«Ἐδῶ ἀναπαύεται ὁ Ἰάκωβος Ὀλιβὰν τελευτήσας κατὰ τὸ 51 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Ἠγάπα τοὺς οἰκείους του, ἦτο τίμιος, ἀγαθὸς καὶ ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ.»

Ὁ νεκρὸς ἐπίσης ἀνέγνω τὰ ἐπὶ τοῦ τάφου του γεγραμμένα. Ἔπειτα ἔλαβε λίθον ἐκ τῆς ὁδοῦ, μικρὸν ὀξὺν λίθον, καὶ ἤρχισε νὰ ἐξαλείφῃ μετὰ σπουδῆς τὰ γράμματα ταῦτα. Τὰ ἐξήλειψεν ἐντελῶς, βραδέως παρατηρῶν διὰ τῶν κενῶν ὀφθαλμῶν του τὴν θέσιν ἔνθα πρὸ ὀλίγου ἦσαν κεχαραγμένα, εἶτα διὰ τοῦ δακτύλου του ἐσημείωσε φωτεινὰ γράμματα, ὡς τὰς γραμμὰς ἐκείνας τὰς ὁποίας σημειοῖ τις ἐπὶ τῶν τοίχων διὰ τῆς ἄκρας τῶν πυρείων:

«Ἐδῶ ἀναπαύεται ὁ Ἰάκωβος Ὀλιβάν, τελευτήσας ἐν ἡλικίᾳ 51 ἐτῶν. Ἐπέσπευσε διὰ τῶν σκληροτήτων του τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, ὃν ἐπεθύμει νὰ κληρονομήσῃ, ἐβασάνισε τὴν σύζυγόν του, ἐτυράννησε τὰ τέκνα του, ἠπάτα τὸν πλησίον του, ἔκλεπτεν, ὅταν ἠδύνατο καὶ ἀπέθανεν ἄθλιος». Ὅταν ἔπαυσε νὰ γράφῃ, ὁ νεκρὸς ἐθεώρησε τὸ ἔργον του καὶ ἐχάθη.

* * *

Παρετήρησα περιστρεφόμενος, ὅτι ὅλοι οἱ τάφοι ἦσαν ἀνοικτοί, ὅτι ὅλοι οἱ νεκροὶ εἶχον ἐξέλθει, ὅτι ὅλοι εἶχον ἀπαλείψει τὰ γεγραμμένα ψεύδη ὑπὸ τῶν συγγενῶν ἐπὶ τῆς ἐπιτυμβίου πλακός, ἵνα ἀποκαταστήσωσι τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ ἔβλεπον, ὅτι ὅλοι ἐγένοντο οἱ δήμιοι τῶν πλησίον των, μνησίκακοι, αἰσχροί, ὑποκριταί, ψεῦσται, δόλιοι, συκοφάνται, φθονεροί, ὅτι εἶχον κλέψει, ἀπατήσει, ἐκτελέσει πάσας τὰς ἀθεμίτους πράξεις, οἱ καλοὶ πατέρες, οἱ πιστοὶ σύζυγοι, οἱ ἀφοσιωμένοι υἱοί, αἱ σεμναὶ θυγατέρες, οἱ τίμιοι ἔμποροι, αἱ ἄμεμπτοι γυναῖκες.

Ἔγραφον ἐκεῖ ὅλοι ταυτοχρόνως τὴν σκληράν, φοβερὰν καὶ ἁγίαν ἀλήθειαν, ἣν ὅλος ὁ κόσμος ἀγνοεῖ ἢ προσποιεῖται, ὅτι ἀγνοεῖ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἐσκέφθην, ὅτι καὶ αὕτη ἐπίσης ὤφειλε νὰ τὴν χαράξῃ ἐπὶ τοῦ τάφου της. Καὶ ἀφόβως ἤδη, τρέχων ἐν μέσῳ τῶν ἡμιανοιγμένων φερέτρων, ἐν μέσῳ πτωμάτων, ἐν μέσῳ σκελετῶν, διηυθύνθην πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν ἀνεῦρον. Τὴν ἀνεγνώρισα μακρόθεν, χωρὶς νὰ τὴν ἴδω κατὰ πρόσωπον.

Ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου σταυροῦ, ἐφ' οὗ μόλις εἶχον ἀναγνώσει:

«Ἠγάπα, ἠγαπᾶτο καὶ ἀπέθανε»,

διέκρινα:

«Ἐξελθοῦσα ἐσπέραν τινὰ ἵνα ἀπατήσω τὸν ἐραστήν μου, ἠσθένησα ἐκ τῆς βροχῆς καὶ ἀπέθανον».

. . . . . .

Φαίνεται, ὅτι μὲ ἀνήγειρον ἀναίσθητον περὶ τὰ ἐξημερώματα.

Ἰω. Πετριτσοπουλος

ΕΙΣ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΛΕΚΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ ΒΙΒΛΙΑ:

[Αἱ ἐν παρενθέσει τιμαὶ σημειοῦνται χάριν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιθυμούντων νὰ ἀποκτήσωσιν αὐτά, ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν].

«Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης τὸ Χρῆμα», μυθιστορία Ξαβιὲ δὲ Μοντεπὲν (τεύχη 11) Δρ. 6 [6.60]

«Τὸ Τριακοσιάδραχμον Ἔπαθλον, Γρηγορίου Δ. Ξενοπούλου· . . . . . λεπ. 50 [60]

«Παλαιαὶ Ἁμαρτίαι» λυρικὴ συλλογή, ὑπὸ Δημ. Γρ. Καμπούρογλου· . . . . Λεπτ. 60 [70]

«Τὰ Δράματα τῶν Παρισίων», μυθιστορία Ponson-De-Terrail, τόμοι ὀγκώδεις 3 Δρ. 6 (7)

«Αἱ Φύλακες τοῦ Θησαυροῦ», μυθιστορία Ἐμμ. Γονζαλὲς· . . . . . Δρ. 1,50 (1,70)

«Ἡ Παναγία τῶν Παρισίων», μυθιστορία Βίκτωρος Οὐγγώ, μετάφρασις Ι. Κορρσσούσα τόμοι 2) . . . . . δρ. 4 (4,30)

«Οἱ Ἀγῶνες τοῦ Βίου: Σέργιος Πανίνης», μυθιστόρημα βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας· . . . . . Δραχ. 2 [2.20)

«Κωμῳδίαι» ὑπὸ Ἀγγ. Βλάχου Δρ. 2 [2.20]

«Ὁ Γονζάλβης Κορδούβιος ἢ ἡ Γρανάδα ἀνακτηθεῖσα» μυθιστόρημα . . Δρ. 1.50 [1.70]

«Ἄνθρωπος τοῦ Κότμου», Ἀθηναϊκὴ μυθιστορία, ὑπὸ Γρ. Δ. Ξενοπούλου. Δρ. 2 (2,20]

«Ἑλληνικαὶ Σκηναὶ» ὑπὸ Ἀγγέλου Βροφφερίου, μετάφρ. ὑπὸ Π. Πανᾶ [τόμ. 2] Δρ. 5 [550]

«Ἡ Ναξία Μαριάνθη» μυθιστόρημα πρωτότυπον· . . . . . Δρ. 1,30 (1,50)

«Περιοδεία τῆς Γῆς εἰς 80 ἡμέρας» μυθιστόρημα Ἰουλίου Βὲρν. . . . . Δρ. 1,70 (2)

«Ὁ Ἄρχων τοῦ Κόσμου», μυθιστόρημα εἰς 6 τόμους . . . . . Δρ. 8 (9)

«Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τῆς Πομπηΐας» μετάφρασις Γ. Κ. Ζαλακώστα . . . . . Δρ. 4 (4,50)

«Ἐξομολόγησις ἑνὸς Ἀββᾶ» μυθ. Δρ. 150 (160)

«Τυχαῖον Συμβάν», διήγημα πρωτότυπον, ὑπὸ Λεωνίδα Π. Κανελλοπούλου· . . . . . δρ. 1 (1,10)

«Τὰ Ὑπερῷα τῶν Παρισίων», μυθιστορία Pierre Zaccone· . . . . . δρ. 4 (4,20)

«Τὸ τέκνον τοῦ Ἐραστοῦ» καὶ «Ἡ ἄνυμφος μήτηρ» (τόμοι 2, σελ. 750), μυθιστορία A. Matthey (Arthour Arnold) δρ. 3,50 (4)

«Τὸ φρούριον τοῦ Καρρόου» καὶ Τὸ «ἄνθος τῆς Ἀλόης» (τόμοι 2, σελ. 700) μυθιστορία Ι Φ. Σμίθ. δρ. 3,25 (3,75)

Ὁ «Ἀδικηθεὶς Ρογῆρος», μυθιστορία Ἰουλίου Μαρύ, 2 τόμοι ἐκ 686 σελίδων, δραχ. 3 (3,40)

«Ἀττικαὶ Νύκτες». Δράματα — Ποιήσεις Σ. Ν. Βασιλειάδου 2 (2,20)

«Ἐλπινίκη» ἔθιμα Κωνσταντινουπόλεως, πρωτότυπος κοινωνικὴ μυθιστορία ὑπὸ Ἐπαμεινώνδα Κυριακίδου . . . . . δρ. 5 (5,30)

«Τὸ Μυστήριον τοῦ Σκελετοῦ», μυθιστορία Γεωργίου Πραδέλ· . . . . . δρ. 5 (5,30)

«Ὁ Ἄγνωστος τῆς Βελλεβίλης», μυθιστορία Π. Ζακὸν· . . . . . δρ. 2,50 (2,70)

«Ὁ Ἱππότης Μάϊος», μυθιστορία Ponson de Terrail. . . . . δραχ. 2,50 (2,70).

«Ἡ διδασκάλισσα», μυθιστορία Εὐγενείου Σύη . . . . . δραχ. 3 (3,20)

Τυπογραφεῖον **Κορίννης**, *ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 9*